

Årsredovisning 2019

Vingåkers kommun

Vingåkers
kommun

Innehåll

4 Kommunstyrelsens ordförande

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 6 Översikt över verksamhetens utveckling
- 8 Omvärldsanalys
- 10 Händelser av väsentlig betydelse
- 12 Kommunens styrmodell
- 13 Vision Vingåkers kommun
- 14 värdegrund
- 15 Strategisk inriktning
- 16 God ekonomisk hushållning
- 17 Kommunens mål
- 18 Ekonomi
- 25 Investeringar
- 28 Väsentliga personalförhållanden
- 31 Intern kontroll
- 33 Kommunala bolag och förbund
- 38 Kommunchefen om framtiden

RÄKENSKAPER

- 40 Resultaträkning
- 41 Balansräkning
- 42 Kassaflödesanalys
- 43 Redovisningsprinciper
- 46 Nothänvisningar
- 46 - till resultaträkningen
- 48 - till balansräkningen
- 52 - kassaflödesanalysen
- 53 Driftredovisning
- 54 Investeringsredovisning
- 55 Ord och begrepp

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Så har ännu ett år gått och det är dags att stänga böckerna och rikta blicken framåt. För att målinriktningen för framtida verksamheter ska få rätt förutsättningar måste man veta vad man har i ryggsäcken, vad vi har gjort, vad vi ser och hur vi går vidare. Är vi effektiva, har vi rätt nivå på vår service, använder vi vår skattecrona så att vi får mest ”pang för pengarna”?

Vi ser att kostnaderna ökar fortare än intäkterna och att två av våra nämnder inte klarat att hålla sin budget. Därför behövs kraftfulla åtgärder framöver. Med den hoppande majoriteten i riksdagen är det svårt att se långsiktiga planeringsförutsättningar och vi får förhålla oss till ettårsbudgetar som vi inte vet om de kommer att behöva ändras. Därför kommer vi att hålla hårt i våra tillgångar, med start i den budget som beslutats i december 2019.

Hur mycket pang för pengarna har vi då fått? Jag konstaterar med stolthet att för en kommun i vår storlek levererar vi med råge vad gäller god kvalitet i verksamheterna för invånarna. Med en service på topp och medarbetare som är guld värda. Vi ser att den resa vi påbörjat ger resultat, i form av exempelvis den nya förskolan Äppellunden, den nya högstadieskolan där eleverna kan starta VT -20 och upprustningen av Säfstaholms slott. I Tennisparken har det sjudit av liv och aktiviteter hela sommaren och två nya tillagningskök finns för våra barn. Vi har gjort decenniets största investeringar, inte minst för våra barn och unga 2019.

Men det finns mycket mer att göra, fler behov att fylla, mer önskemål att tillgodose, och då kommer vi till den utmaning vi har med ett fortsatt tufft ekonomiskt läge. Vingåker är inte unikt, prognosen för Sveriges 290 kommuner är att över 100 lämnar 2019 med minus på sista raden. Efter de justeringar som fullmäktige väntas besluta om är vi inte en av dem. Med tålamod, mod och kreativitet kommer vi att lyckas.

Men i dagens läge gäller det att gasa och bromsa samtidigt. Vi är i ett expansivt utvecklingsläge och då kan vi inte stanna på grund av pengar som inte finns, utan se vad vi gör med de resurser vi har och hur vi kan bli lite vassare, lite effektivare och mycket mer kreativa med innovativa lösningar som ger mer ”pang för pengarna”.

I skrivande stund går det inte att förbise den pågående corona-krisen, som kan få svåra ekonomiska följder för såväl medborgare som för samhället. Coronapandemin för också med sig en stor osäkerhet då ingen vet hur länge utbrottet kommer att pågå. Det bästa vi kan göra är att planera och utföra verksamheterna så gott det går, med stor flexibilitet och fokus på den viktigaste samhällsservicen. Det gäller att ha både mod och tålamod att arbeta vidare för att kunna gå stärkta ur krisen. Vi klarar det genom att alla hjälps åt, både kommun, företag och medborgare. Med kreativa lösningar, tillförsikt och hårt arbete kommer vi att lyckas!

Med dessa ord lägger vi 2019 års bokslut till handlingarna och med nya krafter fortsätter vi arbetet in i 2020.

Ett stort tack till alla som varit med på resan genom 2019.

Anneli Bengtsson (S)

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling

Tabellen på nästa sida är en översiktlig sammanställning av olika fakta, nyckeltal och ekonomiska mått för kommunen och kommunkoncernen för de senaste fem åren.

Kommunens befolkning har de senaste fem åren ökat från 8 953 invånare vid slutet av år 2015 till 9 111 invånare vid slutet av år 2019. Det är en ökning med 158 personer samtidigt som befolkningen minskade med 25 personer 2019.

Kommunalskatten uppgick 2019 till 22,67 kronor per intjänad hundralapp. I samband med bildandet av Region Sörmland skedde en skatteväxling med 6 öre som medförde att kommunen sänkte skatten med 6 öre samtidigt som regionen (f d landstinget) höjde sin skattesats med 6 öre. För medborgaren blev resultatet alltså ingen skillnad.

Kommunens anställda har under femårsperioden ökat med 85 personer och uppgick till 719 tillsvidareanställda vid utgången av 2019. Nya förskoleavdelningar bidrog till det ökade antalet. Personalkostnaderna uppgick till 371,7 mkr 2019, vilket motsvarar omkring 60 procent av kommunens totala budget.

För kommunkoncernen har soliditeten försämrats från 24 procent till 13 procent, vilket främst hänger samman med de senaste årens investeringar samt kommunens inlösen av en del av pensionsåtagandet. Det har även fått konsekvenser för koncernens skuldsättningsgrad som vid slutet av 2019 uppgick till 83 procent. Skuldsättningsgraden var vid slutet av 2015 72 procent. Merparten av bolagens investeringar sker genom nya lån.

Koncernens tillgångar uppgick vid slutet av 2019 till 1,1 miljard medan skulderna uppgick till 970 mkr.

	2019	2018	2017	2016	2015
Befolkning (Antal invånare 31 december)	9 111	9 136	9 180	9 099	8 953
Kommunalskatt (Krona per intjänad hundralapp)	22,67	22,73	22,73	22,73	22,73
Personal (Antal tillsvidareanställda 31 december)	719	709	693	693	634
Kommunens ekonomi (belopp i tkr)					
Resultat					
Årets resultat	- 11 852	- 42 425	- 1 989	27 867	12 176
Årets resultat enligt balanskravet	307	- 7 391	6 559	30 305	12 176
Budgetavvikelse					
Nämnder och styrelser	- 19 112	- 3790	- 11 950	- 2 147	- 917
Driftbudget totalt	- 19 610	- 50 390	- 16 914	22 754	5 915
Personalkostnader (Lönekostnader och personalomkostnadspålägg)					
	371 740	363 791	351 506	324 914	290 887
Verksamhetens nettokostnader	591 630	611 970	554 902	513 085	473 485
Skatter och generella statsbidrag	578 725	568 170	551 990	539 710	485 582
Verksamhetens nettokostnader i % av skatter och statsbidrag	102	108	101	95	98
Investeringar					
Brutto	18 962	18 342	18 263	8 194	13 808
Netto	18 962	16 530	16 371	8 194	12 743
Tillgångar	329 555	347 668	371 792	324 262	322 795
Eget kapital	126 861	138 713	181 139	183 127	155 261
Skulder och avsättningar	202 694	208 954	190 654	141 134	167 534
Soliditet % (Andel tillgångar finansierade med eget kapital)	38	40	49	56	48
Skuldsättningsgrad % (Skuldernas storlek i förhållande till tillgångarna)					
	49	49	36	36	42
	2019	2018	2017	2016	2015
Koncernens ekonomi (belopp i tkr)					
(Vingåkers kommun, AB Vingåkershem, Vingåkers Kommun- fastigheter AB och Vingåker Vatten och Avfall AB)					
Årets resultat	- 10 560	- 55 835	- 4 701	20 758	12 516
Verksamhets nettokostnader	584 727	623 043	550 475	512 824	463 180
Tillgångar	1 116 754	1 048 297	887 521	852 859	795 932
Eget kapital	146 278	153 089	209 878	216 147	189 199
Skulder och avsättningar	970 476	895 209	677 644	636 711	606 732
Soliditet (Andel tillgångar finansierade med eget kapital)					
	13	15	24	25	24
Skuldsättningsgrad (Skuldernas storlek i förhållande till tillgångarna)					
	83	81	72	72	72

Omvärldsanalys

Det är en dystert bild Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, beskriver i Ekonomirapporten hösten 2019. Det krävs rejäla effektiviseringar och besparingar i kommuner och regioner budgetåret 2020. Skälet är att det demografiska trycket är högt. Barn, unga och äldre ökar snabbare än gruppen i arbetsför ålder, samtidigt som Sverige går in i en lågkonjunktur. Sammantaget ökar behovet av resurser som krävs för att upprätthålla välfärden på dagens nivå snabbare än skatteintäkterna. Befolkningsförändringarna ställer höga krav på kommunernas och regionernas finansiering kommande år. Dessutom kommer den största delen av intäkterna från skatt på arbete och den arbetsföra delen av befolkningen ökar väsentligt långsammare. Normalt sker även en tillfällig nedgång av sysselsättningen i samband med ekonomiska kriser, vilket också påverkar utvecklingen av skatteintäkterna negativt under några år. Kommunerna går nu in i ett allt svårare ekonomiskt läge och arbetar med effektiviserings- och besparingsplaner. År 2019 var tufft och ett nittiototal kommuner beräknas redovisa underskott. Utmaningarna är störst i individ- och familjeomsorg, hemtjänst, ekonomiskt bistånd och särskilt boende. Inom dessa verksamhetsområden räknar mer än hälften av kommunerna med underskott på mer än 1 procent av årets budget.

Statens neddragning av Arbetsförmedlingen gör att kommunerna får ta ett allt större ansvar för arbetsmarknadsfrågor. Ytterligare en fråga som försämrar kommunernas ekonomi är Försäkringskassans striktare tolkningar av personlig assistans och den låga uppräkningen av ersättningen för den statliga personliga assistansen. Det har gjorts att många kommuner får ta över ett större kostnadsansvar för personer med funktionsnedsättning. Sena besked från regeringen och kortsiktiga planeringsförutsättningar gör inte saken bättre i det utsatta läge som kommuner och regioner befinner

sig. I januari 2020 presenterade regeringen ett förslag som innebär att 3,5 miljarder kronor ska tillskjutas kommunerna redan 2020. Det motsvarar 339 kronor per invånare. Tillskottet ska vara nivåhöjande från och med 2020. Därefter har Moderaterna, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet nått en överenskommelse, som även Sverigedemokraterna ställer sig bakom, om att kräva mer pengar till välfärden genom en extra ändringsbudget på ytterligare 2,5 miljarder till välfärden. Det motsvarar ytterligare 169 kronor per invånare.

Vingåkers kommun har haft en god ekonomisk utveckling under 2000-talet. De kommande åren ser det dock inte lika ljusst ut. Kommunen står inför samma demografiska utmaningar som riket. Trycket på kommunens verksamheter förväntas bestå. Framförallt gäller det förskola, grundskola och äldreomsorg. Kostnaderna förväntas öka i snabbare takt kommande år än vad som historiskt skett. Vingåker är en av landets kommuner som hade ett högt mottagande av asylsökande i samband med flyktingkrisen i världen. Främst socialnämnden har bekymmer att hålla verksamheten i individ- och familjeomsorgen samt hemtjänsten inom de ekonomiska ramarna. Det leder till stora ekonomiska utmaningar 2020 och framöver. Socialnämnden har vid flera tillfällen flaggat för att den inte klarar hela sitt underskott på egen hand, trots det omfattande åtgärdsprogram nämnden beslutat. Kommunfullmäktige beslutade att ge socialnämnden, som enda nämnd, en utökad budgetram till 2020. Övriga nämnders budgetramar kvarstår på 2019 års nivå.

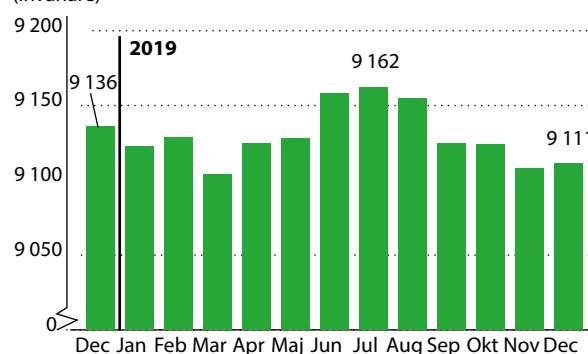
Helhetsperspektiv och långsiktiga lösningar för att hantera det ekonomiska läget är nödvändiga. Även kompetensförsörjningen är en avgörande fråga för kommunen, det vill säga att vara en attraktiv arbetsgivare som behåller och rekryterar rätt kompetens.

Befolkning

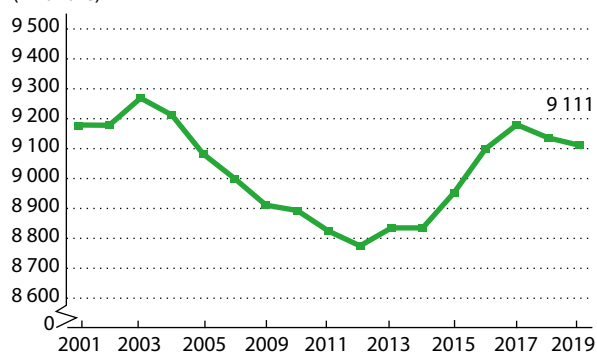
Kommunens folkmängd uppgick den sista december 2019 till 9 111 personer. Det var en minskning med 25 invånare, eller 0,3 procent, under 2019 jämfört med 9 136 personer 2018. Vingåker tillhör därmed de 109 kommuner som under 2019 krympte befolkningsmässigt. Under året har totalt 92 personer flyttat in till kommunen från ett annat land medan 18 personer flyttat från kommunen till ett annat land. Det ger ett invandringsöverskott på 74 personer. Asylsökande ingår inte i siffrorna. Först när någon får permanent uppehållstillstånd kommer den med i befolkningsstatistiken. Totalt flyttade 694 personer in i kommunen, medan 673 personer flyttade ut. Därmed hade Vingåker ett flyttningsöverskott på 21 personer. Kommunen hade samtidigt ett födelseunderskott på 46 personer då 69 personer föddes och 115 personer avled i kommunen. (Källa: Statistiska centralbyrån, SCB)

Diagrammet nedan visar befolkningen per den sista varje månad de senaste 13 månaderna.

Befolkningsutveckling dec 2018–dec 2019
(invånare)

Befolkningsutvecklingen över tid
(invånare)

Händelser av väsentlig betydelse

Rådet för kommunal redovisning skriver i sina rekommendationer följande:

”Av 11 kap 3 och 12 §§ i Lagen om kommunal redovisning och bokföring följer att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysning om sådana händelser av väsentlig betydelse för den kommunala koncernen och kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Upplysning ska lämnas om hur händelser av väsentlig betydelse påverkar de finansiella rapporterna. Exempel är: Verksamhetsförändringar, stora avtal, stora investeringar, rättstvister osv... Uppgifterna ska lämnas ur medborgarens perspektiv och behöver således inte delas upp per nämnd/bolag.”

Det är naturligtvis en grannliga uppgift att ur en kommuns totala verksamhet under ett helt år välja ut vad som ska anses vara väsentliga händelser enligt ovan. Till det kommer att vissa händelser har en mer direkt påverkan på de finansiella rapporterna, medan andra händelser – och de kan vara många – har en indirekt påverkan. Med denna reservation har följande händelser valts ut utan inbördes rangordning:

- En reviderad investeringspolicy med tillhörande riktlinjer och rutiner togs fram och fastställdes av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen. Dessutom reviderades kommunens reglemente för ekonomiska transaktioner och attestering med tillhörande tillämpningsanvisningar.
- E-tjänster infördes. Det förväntas effektivisera verksamheten och underlätta för invånarna i deras kontakter med kommunen.
- Två tillagningskök öppnade. Dels på landsbygds-skolan Marmorbyn, där eleverna dessutom startade sin egen skolodling, dels förskoleköket vid Äppellunden, som tillsammans med förskolan Södergården är kommunens pilotförskolor för måltidspedagogik.
- Samverkansavtalet med Katrineholms kommun om måltidschef och samproduktion av matlådor sades upp under sommaren. En måltidschef anställdes och en ny ledningsstruktur träder i kraft vid årsskiftet. Produktionen av Katrineholms matlådor avslutas i mars 2020. Istället påbörjade enheten andra typer av samverkansformer och nätverk med måltidsbranschen och andra kommuner.
- En ny förskola – Äppellunden med fem avdelningar – öppnade i augusti. I samband med det stängdes Lärkans förskola och en avdelning på Södergården.
- Den nya högstadieskolan och kulturskolan stod klar i december och togs i bruk i januari 2020.

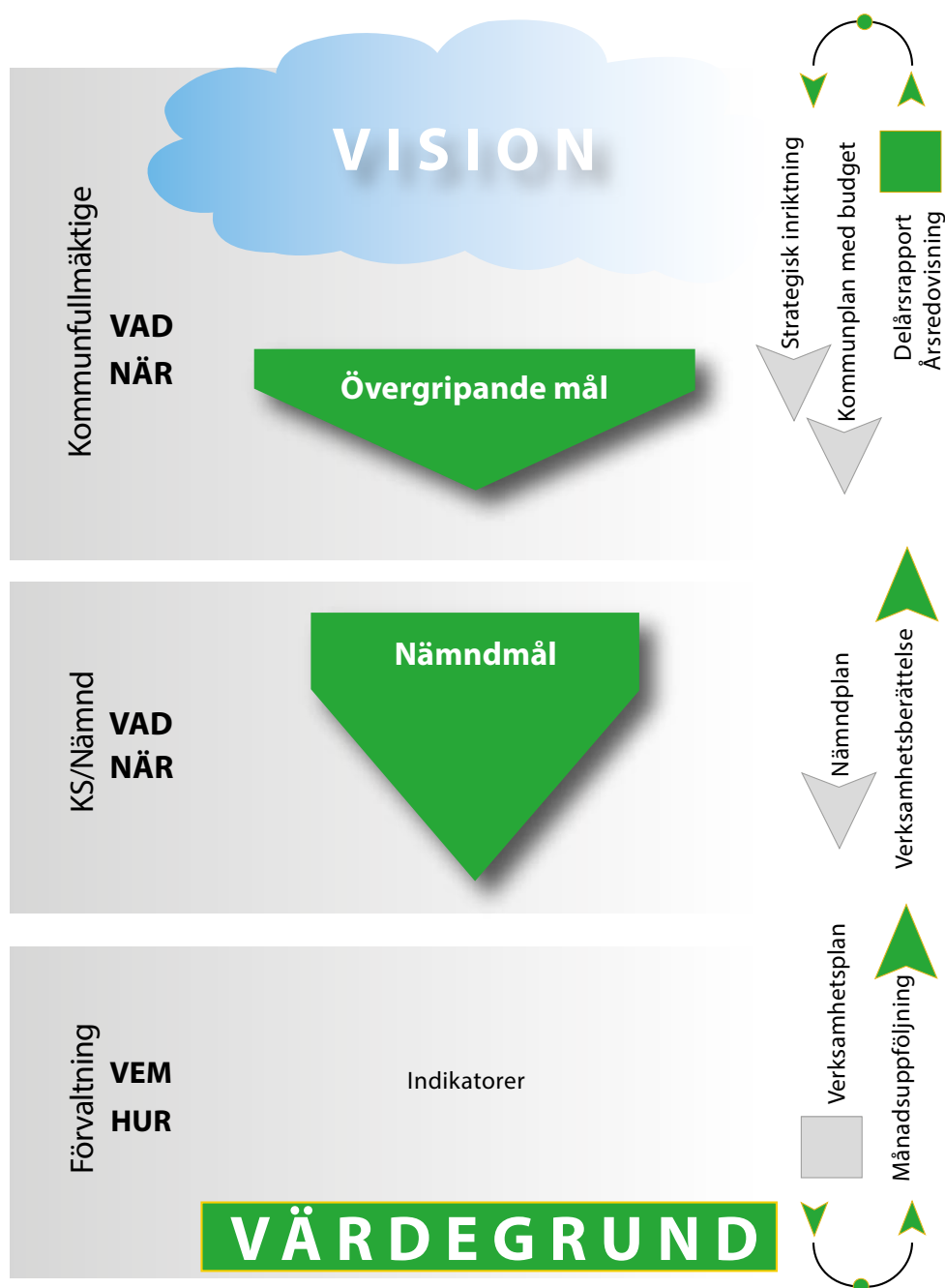
- Rektorsområdena Högsjö och Slottsskolan F–6 slogs samman till ett område.
- Andelen behöriga lärare ökade från 63,2 procent till 73,3 procent inför skolstarten i augusti.
- Av kommunens 1 206 barn och elever i grundskolan valde 196 friskola eller skola i annan kommun läsåret 2018/2019.
- Kulturskolan ökade antalet inskrivna elever från 130 år 2016 till drygt 250 år 2019.
- En strategisk lokalresursplan för hela barn- och utbildningsnämndens område togs fram till december.
- Nyckelfri hemtjänst infördes.
- Ung Integration ändras till stödboende för fler målgrupper och utför andra öppenvårdsinsatser.
- Tillgången till tjänstgörande chef avseende äldreomsorg, funktionshinderomsorg och socialpsykiatri dygnet runt löstes genom samverkansavtal med Stockholms stad.
- Efterhandsdebitering av taxa för livsmedelskontroll infördes.
- Miljökontoret började använda ett nytt ärendehanteringssystem.
- Kommunen fick in fler bygglovsansökningar och bygganmälningar än vad som räknades med i tillsynsplanen.
- Många kostnadskrävande bostadsanpassningar ledde till att de budgeterade medlen var slut redan i mars.
- Upplevelseenheten anordnade sport- och påsklovsaktiviteter med 1 000 deltagande barn och ungdomar.
- Fler föreningar deltog under höstlovet än någonsin tidigare.
- Kultur- och fritidsnämnden tog beslut om att starta en fritidsbank för utlåning av fritidsartiklar. Den invigs i mars 2020.
- Med stöd av kommunens evenemangsbidrag på 175 000 kr arrangerade 15 föreningar 23 evenemang under året, så som konserter, marknader, midsommarfiranden, loppisar, idrotts- och kultur-evenemang med mera.
- Med stöd av kommunens investeringsbidrag på 475 000 kr kunde 9 föreningar genomföra investeringar vid sina egna anläggningar.
- Fritidsgården ändrade målgruppen till 10–18 år tillsvidare, behöll de nya öppettiderna och ökade bemanningen.
- Biblioteket fick bidrag från Statens kulturråd för att anställa en landsbygdsbibliotekarie under ytterligare ett år.
- Biblioteket var stängt för renovering och golvbyte fem veckor i juni.

Kommunens styrmodell

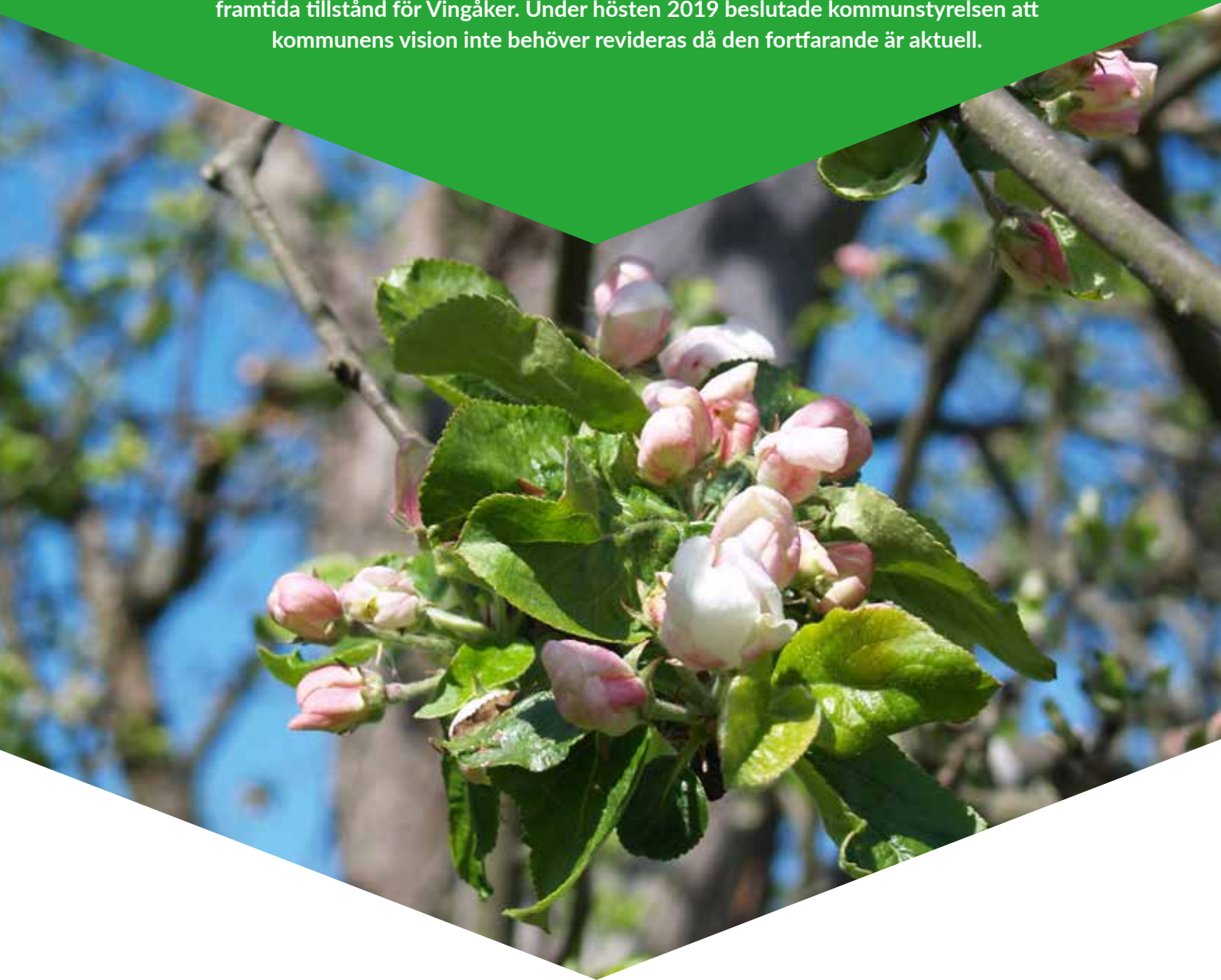
År 2015 beslutade kommunfullmäktige om en reviderad styrmodell för Vingåkers kommun. Den tydliggör målstyrningsprocessen samt vilka roller och ansvarsområden de olika beslutsnivåerna har. Styrmodellen kan sammanfattas i nedanstående bild. Den högra sidan av bilden beskriver de olika styrdokumenterna och de dokument som återkopplar och följer upp mål för verksamhet och ekonomi.

Till styrmodellen finns ett årshjul för de årliga processerna kring att ta fram en kommunplan med budget och flerårsplan samt för arbetet med återrapportering och uppföljning.

Vision för Vingåkers kommun

Det mest övergripande styrdokumentet i kommunen är den vision som kommunfullmäktige antog 19 oktober 2009. Visionen är ett strategiskt dokument som beskriver ett önskvärt framtida tillstånd för Vingåker. Under hösten 2019 beslutade kommunstyrelsen att kommunens vision inte behöver revideras då den fortfarande är aktuell.

Tillsammans tar vi, medborgare, näringsliv och kommun, ansvar för vår hälsa och vår gemensamma livsmiljö.

Vi är stolta över att varje plats i kommunen bidrar med sin egen karaktär och historia.
Vi uppmuntrar nytänkande och berömmar framgång.

Vi vågar bry oss.

Medborgare, näringsliv och kommun är på samma våglängd

Därför lyckas vi.

**Vingåkers
kommun**

Värdegrund

Våga

Ansvar

Respekt

STOLT

Kommunens värdegrund fungerar som en kompass för hur arbetet ska utföras. Den är gemensam för alla verksamheter och bidrar till att stärka Vingåkers kommun. Värdegrunden är den naturliga utgångspunkten för de tjänster och den service kommunen erbjuder medborgarna. Värdegrunden består av följande ord:

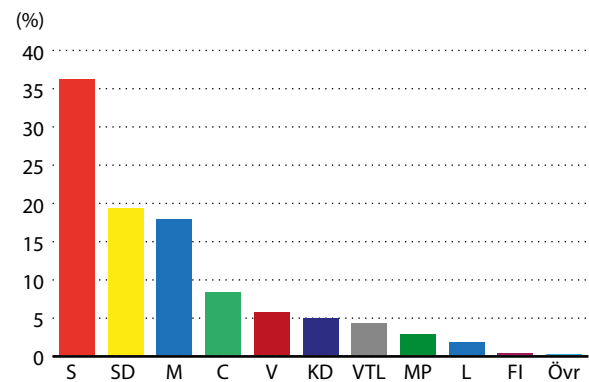
Som arbetsgivare ska Vingåkers kommun vara ett föredöme och en attraktiv och jämställd arbetsplats, där medarbetarna känner arbetsglädje och stolthet samt har möjlighet att utvecklas i arbetet och som individer. Vår gemensamma värdegrund är det självklara rättesnöret för oss alla, oavsett om vi är förtroendevalda eller medarbetare.

Värdegrunden stärker kommunen som attraktiv arbetsgivare, både internt och externt. Den stärker oss i det vardagliga arbetet, vilket bidrar till ännu bättre kundupplevelse, leverans och trivsel på jobbet. Värdegrunden ska genomsyra kommunens arbete och kan även vara en vägledning i arbetet för ökad framtidstro.

Strategisk inriktning

Den strategiska inriktningen redogör för de politiska prioriteringar som gäller och den politiska inriktningen för mandatperioden. Efter valet 2018 består den politiska majoriteten av Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Majoriteten tog under början av 2019 fram en ny strategisk inriktning för mandatperioden 2019–2022. Den fastställdes på kommunfullmäktiges sammanträde i juni 2019. I styrdokumentet fastställdes fyra prioriterade områden med tillhörande övergripande mål. De gäller från och med 2020.

Mandatfördelning i Vingåkers kommun

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning regleras i kommunallagen och har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det finansiella perspektivet på god ekonomisk hushållning i Vingåkers kommun innebär att kommunen ska säkerställa att den i ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta några drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Att ha ett ekonomiskt överskott är en del av den goda ekonomiska hushållningen. Det handlar om att kommunen ska trygga servicen till kommuninvånarna, skapa utrymme för investeringar, ha beredskap för oförutsedda händelser och kunna klara omvärldsförändringar. Det innebär också att dagens skattebetalare ska konsumera på ett hållbart sätt med hänsyn till kommande generationer.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma det krävs att kommunen bland annat har en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser från målen.

Kommunens mål

Den förra mandatperioden gav mycket ny kunskap om kommunens framtagande och användning av planeringsdokumenten. Det kan tyckas självklart att det ska finnas en röd tråd från den strategiska nivån till den verksamhet som mål med mera berör. I praktiken är offentlig sektor mycket mer komplex än så. Kommunen lägger allt för mycket tid på att ta fram dokumenten, vars innehåll ofta ändå missar målet, och lägger inte tillräckligt med tid på uppföljning.

En grundläggande fråga är också vad i planeringsdokumenten som egentligen är viktigt, och för vem. Diskussioner om ekonomi, både budgetering och uppföljning, väcker ofta engagemang på flera nivåer. Själva verksamhetsdelarna får varierande grad av uppmärksamhet, särskilt när det gäller uppföljning av mål. Det har flera orsaker. Målen är för det första helt enkelt svåra att följa upp. I vissa fall görs inga mätningar som kan användas på ett enkelt sätt, i andra fall kommer resultatet från mätningen (om den görs av till exempel någon myndighet) långt senare än när kommunen behöver den. Det finns också brister i synkroniseringen mellan kommunen och vuxenutbildning samt arbetsmarknadsinsatser som drivs av Viadidakt. Det gör det svårare att följa upp mål för den verksamheten.

Att lägga mycket tid på att följa upp mål utifrån dessa förutsättningar är inte ändamålsenligt. Därför har kommunen prioriterat ner måluppföljningen under 2019, och istället gjort ett omtag i planeringsdokumenten för den nya mandatperioden, särskilt när det gäller mål och uppföljning av dem. Från och med 2020 har kommunfullmäktige beslutat om dessa fyra prioriterade områden med övergripande mål:

- **Ekonomi i balans**

Mål: Kommunens resultat ska uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag under planperioden.

- **Skola**

Mål: Alla barn och ungdomar ska inspireras, motiveras och få stöd så att deras självkänsla, mod och nyfikenhet leder till utveckling, lärande och framtidstro.

- **Landsbygdsutveckling**

Mål: Boende och verksamma i Vingåkersbygden upplever att livskvaliteten är hög, inklusive tillgången till kommunal service.

- **Hållbar tillväxt**

Mål: För varje beslut i kommunstyrelse och nämnder ska det framgå hur det bidrar till tillväxt och genomförandet av minst ett av de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Ekonomi

Vingåkers kommun har, liksom många andra kommuner, de senaste åren fått en alltmer ansträngd ekonomi. Kostnadsökningen inom individ- och familjeomsorgen är oroväckande samtidigt som intäkterna från skatteintäkter och generella statsbidrag endast ökar marginellt.

Resultatet 2019 uppgick till –11,8 mkr. Kommunen har trots det en god likviditet. Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om att en del kostnader ska finansieras med tidigare öronmärkta medel. Med justering för dessa tillskott blir kommunens resultat istället +0,3 mkr. I det här avsnittet kan du läsa mer om kommunens ekonomi.

Ekonomisk utvärdering

Verksamhet	Nettoavvikelse 2019, tkr	Nettoavvikelse 2018, tkr
Kommunstyrelsen	1 775	5 200
Kultur- och fritidsnämnden	289	980
Samhällsbyggnadsnämnden	14	1 244
Barn- och utbildningsnämnden	– 5 457	– 86
Socialnämnden	– 15 734	– 11 128
Totalt nämnderna	– 19 113	– 3 790
Finansen	– 497	– 46 600
Totalt kommunen	– 19 610	– 50 390

Det sammanlagda utfallet för **kommunstyrelsen** 2019 blev ett överskott på 1,8 mkr mot budget. Nedan kommenteras de större avvikelserna.

För området politik redovisas ett överskott på 841 tkr. Här ingår kommunfullmäktige och kommunstyrelse, revision, valnämnd och överförmyndare. Det huvudsakliga skälet till den positiva avvikelsen är att den nya nämnden för överförmyndarverksamhet som är gemensam med Flen och Gnesta, bedrivit sin verksamhet till lägre kostnader än budgeterat.

Området kommunledningsadministration lämnade ett underskott på 1,0 mkr mot budget. Här ingår kostnader för kommunchef och jurist, näringslivsverksamhet, brottsförebyggande råd, folkhälsa, miljösamordning och krisberedskap. Dessutom ingår här kostnader för ferieanställda ungdomar. Verksamheten hade inför 2019 ett underskott på 1,4 mkr att hämta igen. Delar av underskottet har hämtats in, bland annat genom att tjänsten som näringslivsansvarig var vakant till och med oktober.

För området bidrag och avgifter redovisades ett överskott på 971 tkr mot budget. Det beror bland annat på att hyran för den nya brandstationen hade budgeterats för hela året, men den togs inte i bruk förrän i februari. Dessutom lämnade Viadidakt ett överskott 2018 som återbetalades till Vingåkers kommun 2019.

Kultur- och fritidsnämnden redovisade för 2019 ett överskott på 289 tkr mot budget. Intäkterna från badet var mycket högre än budgeterat. Det beror på fler badgäster från Katrineholm våren 2019 då badhuset i Katrineholm var stängt för reparation. Den snö- och isfria hösten har också uppmuntrat till andra motionsaktiviteter.

Utöver den fastställda rambudgeten har området upplevelser sökt och tilldelats totalt 2,2 mkr i externa medel från statliga myndigheter, fördelat på dessa bidrag:

- Socialstyrelsen: Sommarlovsaktiviteter 380 tkr. Bidraget baseras på barn (6–15 år) i familjer med försörjningsstöd.
- Länsstyrelsen: Bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer, 520 tkr 2019 (totalt 1,02 mkr)
- Kulturrådet: Bokinköp 30 tkr.
- Kulturrådet: Stärkta bibliotek 900 tkr 2019 (år 2, totalt 1,8 mkr).
- Internetstiftelsen: Digidelcenter 388 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett mindre överskott på 14 tkr mot budget. Områdesplanering lämnade ett överskott på grund av låga kostnader för detaljplaner. Kostnaderna för bostadsanpassning ökade markant, dels för att vissa kostnader kom från 2018 och dels på grund av kostsamma ärenden. Miljösidan lämnade överskott trots minskade intäkter från tillsynsavgifter. Flera personalvakanser har också medfört lägre kostnader.

Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett underskott på 5,5 mkr mot budget. I delårsrapporten per sista augusti var årsprognosen +/- noll. Underskottet beror på högre kostnader än beräknat för gymnasieskolan.

Inför 2019 hade nämnden lagt en egen budget som överskred den budgetram på 7,9 mkr som fullmäktige tilldelat. Det hanterade nämnden genom att minska budgeten med 3,25 procent för alla verksamheter. Nämnden följer nämndmålet om att både vara effektiva och att hålla budget genom att alla chefer tillsammans med sin personal försöker hitta effektiva lösningar med bibehållen eller ökad kvalitet. Nämnden har identifierat möjliga effektiviseringar som kan minska kostnader, men det tar tid och väntas ge full effekt hösten 2020. Ett par exempel är lokalhyror där nämnden har sagt upp Lärkans förskola och Södergårdens förskola, och minskade lokalvårdskostnader. Kommunens skolor väntas också bli mer attraktiva i och med den nybyggda högstadieskolan, vilket på sikt minskar kostnaderna.

Nedan kommenteras de större budgetavvikelse för 2019.

Nämnd och förvaltning redovisade ett överskott på 2,2 mkr mot budget. Här redovisas kostnader för bland annat nämnd, förvaltningskansli, skolskjutsar och centrala dataprogram. Överskottet beror främst på återhållsamhet och besparingar.

Förskolan redovisade ett underskott på 2,6 mkr. Fler barn med större behov av stödresurser har ökat personalkostnaderna med 1,1 mkr. På Äppellunden har två avdelningar öppnats tidigare än beräknat, vilket har ökat personalkostnader med 400 tkr. Vikariekostnaderna inom förskolan var högre än beräknat. Utgifterna har dock kunnat bromsas in. De åtgärder som förskolan har gjort för att klara neddragningen med 3,25 procent har ännu inte gett full effekt. Vissa åtgärder för besparingskravet syns först efter andra halvåret 2020.

Fritidshem redovisade ett överskott på 1,7 mkr mot budget. En felbudgetering av fritidshemsintäkter gör att intäkterna blev 1,6 mkr högre än budgeterat på årsbasis. Detta är ändrat i 2020 års budget.

Grundskola lämnade ett budgetunderskott på 1,4 mkr. Här finns grundskolans kostnader, det vill säga grundbelopp i och utanför kommunen, migrationsintäkter och kostnader för köp av skolplatser. Grundskolan har flera ekonomiska utmaningar. Det handlar främst om kostnader kopplade till extraresurser på skolorna och som uppstått tidigare år. Vissa av skolorna kommer att gå med underskott även 2020 eftersom det tar tid att få ner kostnaderna.

Gymnasieskolan redovisade ett underskott på 5,8 mkr mot budget. Nämndens besparingskrav på 3,25 procent lades felaktigt även på gymnasieskolan. Det gav ett besparingskrav på 2,8 mkr som kommunen inte kan lägga på gymnasieskolan eftersom det är en verksamhet som köps från andra kommuner och privata aktörer. Resten av underskottet består av 1,1 mkr lägre migrationsintäkter än budgeterat och 2,0 mkr högre kostnader totalt för gymnasieplatser. Våren 2020 ska nämnden se över köp av gymnasieplatser. Även 2018 lämnade gymnasieskolan ett underskott på 3,5 mkr.

Grundsärskolan lämnade ett överskott på 718 tkr på grund av färre grundsärskoleelever än budgeterat.

Kostnaderna för gymnasiesärskolan lämnade ett underskott på 605 tkr beroende på fler elever i grundsärskolan än budgeterat.

Socialnämnden redovisade ett underskott på 15,7 mkr. Resultatet är enligt det kostnadsläge som nämnden angav i budgetprocessen.

Jämfört med 2018 ökade nettokostnaden med 9,6 mkr eller 4,5 procent. 5 mkr av detta är löneökningar och hyreshöjningar. Kostnaderna för försörjningsstöd ökade med 2,8 mkr och för personlig assistans med 2 mkr.

Individ- och familjeomsorgen minskade sitt underskott med 1,2 mkr jämfört med 2018, trots att försörjningsstödet fortsatte öka. Orsaken är en minskning av kostnaderna för barn- och ungdomsvård med 4,2 mkr. Funktionshinderomsorgen minskade sitt överskott, vilket främst beror på en sänkt budget.

Äldreomsorgens resultat var identiskt med 2018 trots ökat behov i hemtjänsten och ökade löner. Att verksamheten behållit sitt resultat beror på att man minskat kostnaderna för hyrpersonal i hela förvaltningen med 77 procent eller 5,2 mkr, huvudsakligen inom äldreomsorgen.

Ekonomisk analys

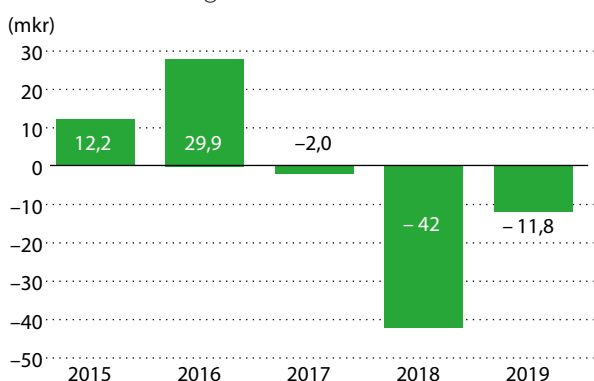
Årets resultat

Resultatet för 2019 uppgick till –11,8 mkr. Det inkluderar en jämförelsestörande post på 7,7 mkr avseende särskild löneskatt på inlösta pensioner samt kostnader på 5,9 mkr som i samband med bokslutet ska finansieras med tidigare öronmärkta medel. Kommunen fick reavinster på 1,5 mkr från fastighetsförsäljningar. Justerat för dessa poster uppgick kommunens resultat till +0,3 mkr.

(mkr)	2019	2018
Budgeterat resultat	7,8	8,0
Budgetavvikelse, totalt	–19,6	–50,4
Årets resultat	–11,8	–42,4
lanspråkta öronmärkningar	5,9	3,6
Realisationsvinster	–1,5	–0,5
Synnerliga skäl, inlösen pensioner		
särskild löneskatt	7,7	31,9
Justerat resultat	0,3	–7,4

Diagrammet nedan visar att kommunen gått med överskott 2015–2016, medan de tre senaste åren har slutat med minussiffror. Det stora underskottet 2018 hänger samman med att kommunen det året gjorde en förtida inlösen med 31 mkr av ansvarsförbindelsen för pensioner, vilket belastade resultatet. 2019 finns 7,7 mkr i kostnad för särskild löneskatt på denna inlösen med som en kostnad. Även den påverkar kommunens resultat negativt. Enligt nedanstående redovisning och i kommande avsnitt innehåller resultatet för 2019 kostnader för tillfälliga insatser för pensioner och olika pågående projekt. Kommunfullmäktige har tidigare beslutat att nyttja de tidigare årens positiva resultat genom att öronmärka pengar till bestämda ändamål.

Resultatutveckling

Öronmärkta medel

Under 2019 använde kommunen 5,9 mkr ur tidigare öronmärkta medel. Hur de använts visas i tabellen nedan. De ska i samband med att årsredovisningen fastställs finansieras ur det egna kapitalet och de öronmärkningar som kommunen tidigare beslutat.

Alla beviljade öronmärkta medel tilldelades verksamheterna som intäkter. 2019 fick barn- och utbildningsnämnden 201 tkr för flyttkostnader när den nya Slottsskolan årskurs 7–9 togs i bruk och skolan flyttade ur de tillfälliga paviljongerna. Resultatet belastades också med 3,4 mkr som var kommunens kostnad för att hyra paviljongerna. Kommunfullmäktige har även beslutat att använda 2,3 mkr ur kvarvarande medel för sociala investeringar 2019. Totalt belastades den finansiella verksamheten med kostnader på 5,9 mkr som påverkade årets resultat.

Öronmärkningar, tkr	Kostnad	Kostnad
	2019	2018
Social investering, ianspråktaget budget 2019, kf § 182, 181218	2 290	0
Verksamhetsutveckling, lovskola	0	142
Projekt, Slottsskoleprojektet	3 637	3 436
Summa kostnader öronmärkningar	5 927	3 578

Balanskravet

Balanskravet innebär att kommuner och regioner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt, som för Vingåker 2019, måste kommunen kompensera underskottet med överskott inom tre år. Varje år ska kommunen göra en balanskravsutredning i årsredovisningen.

Kommunen redovisade ett underskott på 11,8 mkr, men efter justering av realisationsvinster på 1,5 mkr samt kostnader för särskild löneskatt på inlösta pensioner på 7,7 mkr och de kostnader som ska finansieras med öronmärkta medel på 5,9 mkr, blev det justerade resultatet istället +306 tkr. Kommunfullmäktige beslutade att inte återställa det negativa resultatet från 2018.

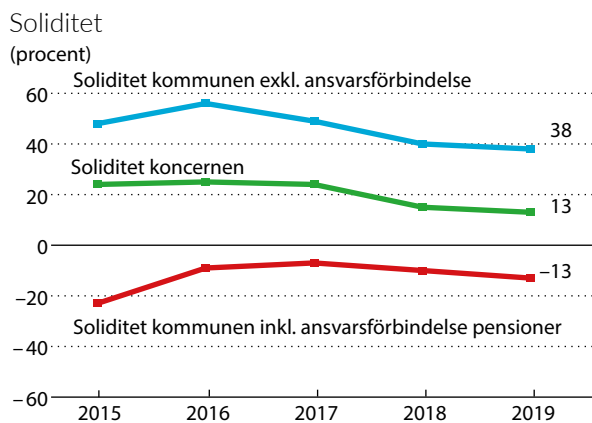
Balanskravsutredning, tkr	2019	2018
Årets resultat	–11 852	–42 425
Avgår samtliga realisationsvinster	–1 513	–465
Årets resultat efter balanskravsutredning för avsättning till RUR	–13 365	–42 890
Medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
Årets balanskravsresultat efter avsättning till RUR	–13 365	–42 890
Återgår ianspråkta öronmärkningar	5 927	3 578
Återgår särskild löneskatt inlösen pensioner	7 744	31 921
Justerat resultat	306	–7 391

Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen finansierat med eget kapital, det vill säga utan att låna. Soliditeten uttrycker kommunens finansiella styrka på lång sikt. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutveckling och tillgångarnas förändring. Vid årets slut uppgick kommunens soliditet till 38 procent, en försämring jämfört med 2018 då den var 40 procent. Orsaken till försämringen var det negativa resultatet och att kommunen använt en del av sin kassa till att lösa in en del av pensionsskulden.

Enligt aktuella redovisningsregler beräknas soliditetsmättet exklusive den del av pensionsavsättningen som redovisas under ansvarsförbindelser. Räknas även ansvarsförbindelsen in blev kommunens soliditet negativ, -13 procent. Även detta är en försämring jämfört med 2018 med samma orsaker som beskrivs ovan.

Soliditeten för koncernen uppgick till 13 procent (15 procent 2018). Försämringen har samma orsaker som nämns ovan. Bolagens lån till investeringar bidrar också till försämringen. En större del av kommunkoncernens tillgångar finansierades med lån 2019 jämfört med tidigare år.

Likviditet

Kommunen har de senaste åren haft en god likviditet. Likviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt. Kommunen behöver likvida medel för att utjämna tidsglapp mellan in- och utbetalningar, och för att ha en buffert för oväntade händelser. Likviditet behövs även för att kunna göra investeringar. Vid årets slut uppgick de likvida medlen till 74,0 mkr, jämfört med 92,5 mkr 2018. Det negativa resultatet är en orsak till försämrade likviditet.

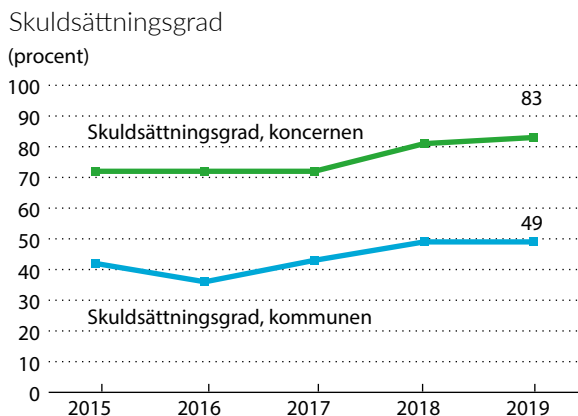
Låneskuld

Vingåkers kommun har ingen låneskuld. Däremot finns fullmäktigebeslut på investeringar som kan behöva finansieras genom lån. Som nämns ovan är kommunens likviditet fortfarande god. De kommunala bolagens låneskuld tryggas genom kommunal borgen. Borgensramarna har ökat de senaste åren, i takt med bolagens ökade investeringsbehov. Läs mer om borgensåtaganden i avsnittet Borgen. Kommunkoncernen har en kontokredit på 20 mkr. Till och med 31 december var krediten 30 mkr, men i samband med ny upphandling av banktjänster sänktes krediten till 20 mkr. Krediten har dock inte använts 2019.

Skuldsättningsgrad

Den del av tillgångarna som finansierats med lån kallas för skuldsättningsgrad, som visar skuldernas storlek i förhållande till de totala tillgångarna. Nyckeltalet beskriver hur räntekänslig kommunen är. Ju lägre skuldsättningsgrad, desto mindre räntekänslig är kommunen. Vid årets slut uppgick kommunens skuldsättningsgrad till 49 procent, samma som 2018. Även om kommunen inte har några lån har den andra skulder, till exempel leverantörsskulder.

Koncernens skuldsättningsgrad uppgick till 83 procent (81 procent 2018). Nya lån i de kommunala bolagen i samband med pågående investeringar har ökat skuldsättningsgraden.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan kostnader och intäkter. Ett tydligt nyckeltal är hur stor andel de löpande verksamhetskostnaderna tar i anspråk av skatteintäkter och generella statsbidrag, den så kallade nettokostnadsandelen. De senaste tre åren har kostnaderna i Vingåker ökat snabbare än intäkterna. Det är en långsiktigt ohållbar ekonomisk situation där det inte finns utrymme för oförutsedda händelser, investeringar och framtida åtaganden.

2019 var nettokostnaderna 102,2 procent av skatteintäkterna. Det innebär att verksamheternas kostnader blev 2,2 procent högre än skatteintäkterna. 2018 var nettokostnadsandelen ännu högre, 107,7 procent. Om man räknar bort kostnaderna på 31,9 mkr som uppstod 2018 i samband med inlösen av en del av pensionskulden, uppgick nettokostnadsandelen till 101,5 procent.

I tabellen framgår nettokostnadsandelen de senaste fem åren. Uppgiften för 2016 är vilseledande positiv eftersom det tillfälliga stödet för flyktingsituationen bidrog till det positiva resultatet.

	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens nettokostnader, tkr	591 630	611 970	554 902	513 085	473 485
Skatteintäkter och generella statsbidrag, tkr	578 725	568 171	551 991	539 710	485 582
Nettokostnadsandel, %	102,2	107,7	100,5	95,1	97,5

Borgen

Vid årets slut uppgick kommunens totala borgensförbindelser till 716 mkr. Summan avser använd borgen per den 31 december 2019. Jämfört med 2018 var det en ökning med 86 mkr som främst består av den utökade borgen som Vingåkers Kommunfastigheter AB bevil-

jats i samband med nybyggnationen av Slottsskolan, byggnationen av en ny förskola samt investeringarna vid Säfstaholms slott. Även Vingåker Vatten och Avfall AB har fått utökad borgen i samband med investeringar i ny råvattenledning till Lyttersta, ny återvinningscentral och överföringsledning mellan Baggetorp och Ålsäter.

Borgensförbindelser, tkr	2019	2018	Förändring
AB Vingåkershem	155 971	158 263	- 2 292
Vingåkers Kommunfastigheter AB	434 729	366 706	68 023
Vingåker Vatten och Avfall AB	119 700	99 700	20 000
Vingåkers Tennisklubb	847	854	- 7
Vingåkers Ryttaförening	2 626	2 653	- 27
Båsenberga Slalomklubb	2 079	2 262	- 183
Vingåkers Orienteringsklubb	285	300	- 15
Vingåkers Folkpark	0	11	- 11
Vingåkers Volleybollklubb	0	13	- 13
AB Balken	18	26	- 8
Förlustansvar egnahem	60	69	- 9
Summa	716 314	630 857	85 457

Kommunens borgensåtagande gentemot föreningar uppgick vid slutet av 2019 till 5,8 mkr (6,1 mkr 2018). Alla föreningar har lån med årlig amortering, vilket är ett av de krav som kommunen ställer i samband med att föreningen ansöker om och eventuellt beviljas kommunal borgen.

Kommunen har också borgensåtaganden gentemot småhusägare med hus som har finansierats med statliga lån. Det kommunala förlustansvaret för egnahem är

begränsat till 40 procent av låne- respektive garanti-beloppen. Denna borgen uppgick till 78 tkr.

Medlemskapet i Kommuninvest ekonomisk förening innebär att kommunen tecknat en solidarisk borgen som för egen skuld för alla åtaganden som Kommuninvest i Sverige AB ingått eller kommer att ingå. Vid årets slut uppgick Vingåkers kommuns andel av de totala förpliktelserna till 770,6 mkr (se not 23 till balansräkningen).

Ett borgensåtagande innebär alltid en viss risk, men i dagsläget anses risken inte särskilt stor. Den risk som kan finnas är kopplad till kommunens borgen till föreningar. Kommunens finanspolicy ställer krav på kreditprövning innan kommunen ger en förnyad eller utökad borgen till en förening. En förenings begäran om kommunal borgen ska alltid innehålla föreningens senaste årsbokslut och en budget för kommande år, inklusive de åtgärder som föreningen behöver låna till och söker kommunal borgen för. Kommunen har även ett krav att de lån som föreningen tar ska ha en årlig amorteringsplan. En ekonomisk bedömning av föreningen görs innan fullmäktige beslutar i ärendet.

I samband med att Region Sörmland bildades den 1 januari 2019 beslutade regionen att den proprieborgen för inköp av tåg och högvärdeskomponenter som Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet och Södermanlands kommuner tidigare ingått nu ska bäras av Region Sörmland ensamt. Högsta belopp för borgen (borgentak) är 2 820 mkr (2,8 miljarder). Per sista december 2019 redovisade Region Sörmland att 720 mkr av borgen är utnyttjad.

Kommungemensamma poster

I den finansiella verksamheten redovisas sådant som är kommundemensamma intäkter och kostnader, exempelvis skatteintäkter och generella statsbidrag, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader och kostnader för försäkringar.

Skatter och generella statsbidrag

Merparten av kommunens intäkter är skatter och generella statsbidrag. Kommuninvånarna betalar kommunalskatt utifrån sina taxerade inkomster. Intäkter från generella statsbidrag hör samman med befolkningen; kommunen får en viss summa per invånare i det statliga inkomst- och kostnadsutjämnningssystemet. 2019 fick kommunen statsbidrag enligt folkmängden i kommunen den 1 november 2018, som var 9 132 personer enligt Statistiska centralbyrån, SCB. Budgeten 2019 var beräknad på samma antal invånare. Totalt uppgick kommunens intäkter från skatter och generella statsbidrag till 578,7 mkr 2019, vilket var 330 tkr bättre än budgeterat. Av tabellen nedan framgår fördelningen mellan skatteintäkter och de olika utjämningsbidragen.

Kommunalskatt och generella statsbidrag 2019, tkr

Intäkter	Utfall	Budget	Avvikelse
Kommunalskatt, preliminära medel	397 441	396 389	1 052
Kommunal fastighetsavgift	16 458	19 725	-3 267
Inkomstutjämnning	133 017	132 615	402
Kostnadsutjämnning	17 250	17 680	-430
Strukturbidrag	0	0	0
Regleringsbidrag	6 413	6 323	90
Definitiv slutavräkning kommunalskatt 2018	220	0	220
Preliminär slutavräkning kommunalskatt 2019	-3 927	-5 844	1 917
Statsbidrag, tillfälligt stöd, välfärdspengar	10 992	10 991	1
LSS-utjämnning	862	517	345
Summa intäkter	578 726	578 396	330
<i>Kostnader</i>			
Regleringsavgift	0	0	0
LSS-utjämnning	0	0	0
Summa kostnader	0	0	0
Totalt	578 726	578 396	330

Pensioner

Det nya pensionsavtalet AKAP-KL (avgiftsbestämd kollektivavtalad pension) gäller för arbetstagare födda 1986 eller senare. De som är födda 1985 eller tidigare berörs även fortsättningsvis av det gamla pensionsavtalet KAP-KL (kollektivavtalad pension). Beräkningar och prognoser som gäller för de totala förpliktelserna för pensioner kommer från Skandia, som var kommunens pensionsadministratör till och med september 2019.

Efter upphandling är det från och med oktober KPA som är kommunens pensionsadministratör. Vid ett byte av administratör brukar det vara en viss osäkerhet kring parametrar i beräkningarna de första månaderna, varför kommunen, utifrån försiktighetsprincipen, istället utgår från den prognos kommunen fått från Skandia i samband med delårsrapporten i augusti.

Kommunens kostnader för pensioner ökar i takt med att fler personer går i pension. För att begränsa

pensionskostnadsökningen i framtiden beslutade kommunfullmäktige i december 2018 att lösa in en del av kommunens så kallade ansvarsförbindelse för pensioner. Ansvarsförbindelsen är en verklig skuld, men den redovisas utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen avser pensionsförpliktelser som intjänats före 1998. Totalt har kommunen betalat in knappt 32 mkr som engångsbelopp i så kallad Smart Utbetalning¹ till Skandia. Inlösenbeloppet avser hela ansvarsförbindelsen för de av kommunens anställda som är födda 1954–1960. Effekten är att ansvarsförbindelsen sjunker med samma belopp och att kommunens framtida kostnader för pensioner ökar långsammare än de hade gjort annars. 2019 har kommunens kostnad för den särskilda löneskatten på det inlösta beloppet belastat årets resultat med 7,7 mkr. Överenskommelser om särskild avtalspension (ÖK-SAP) på 0,5 mkr inklusive särskild löneskatt finns med en tidigare förtroendevald. Vid årsskiftet uppgick ansvarsförbindelsen till 169,4 mkr. Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgick till 207,3 mkr, en minskning med 5 mkr jämfört med 2018.

Pensionsförpliktelse, tkr	2019	2018
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	181 380	188 261
varav avsättning inklusive särskild löneskatt	11 945	13 801
varav ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	169 435	174 460
Pensionsförpliktelse tryggad i pensionsförsäkring	25 918	24 028
Pensionsförpliktelse tryggad i pensionsstiftelse	0	0
Summa pensionsförpliktelse, tkr	207 298	212 289
Återlånade medel	207 298	212 289
Konsolideringsgrad	99 %	99 %

¹ Smart Utbetalning är ett sätt att som arbetsgivare försäkra de framtida pensionsutbetalningarna för intjänad pensionsrätt.

Sedan 2002 finns en försäkringslösning gällande förmånsbestämd ålderspension och livränta enligt KAP-KL, kompletterande ålderspension enligt PFA samt efterlevandepension till vuxen och barn (riskpremie). Totalt har 25,9 mkr tryggats i pensionsförsäkring.

De resultatpåverkande posterna för pensionskostnader uppgick till 41,5 mkr, inklusive kostnaden för särskild löneskatt på inlösta pensioner, se tabellen nedan. Om denna kostnad, som är en engångskostnad, räknas bort uppgick pensionskostnaderna 2019 till 33,8 mkr. Det var 2,9 mkr lägre än 2018.

Pensionskostnader, tkr	2019	2018
Årets utbetalda pensioner	9 886	11 261
Ränta på pensionsmedel	331	259
Försäkring pensionskund	3 613	4 357
Avgiftsbestämd ålderspension	11 235	11 793
Särskild löneskatt	6 590	7 152
Förändring avsättning pensioner	2 100	1 810
Summa pensionskostnad, tkr	33 755	36 632
Inlösen del av ansvarsförbindelsen (2018) samt särskild löneskatt (2019)	7 744	31 921
Summa pensionskostnad inklusive inlösen, tkr	41 499	68 553

Investeringar

Nämnderna gjorde investeringar för totalt knappt 8,6 mkr 2019, vilket gör att närmare 4 mkr av den ordinarie investeringsbudgeten återstår. De investeringar som genomförts rör främst den nya förskolan Äppellunden inom barn- och utbildningsnämnden samt asfaltering av

gator och vägar under kommunstyrelsen. Socialnämnden fick 1,7 mkr extra i investeringsbudget 2019 till återstående investeringar från 2018. Förseningar i samband med upphandling har gjort att socialnämnden äskat om att få föra över återstående investeringsmedel till 2020.

Nämnd (tkr)	Beslut	Totalbelopp budget	Utfall 191231	Återstår
Kommunstyrelsen	KF § 182, 181218, KS § 180, 2019	8 445	5 862	2 583
Kultur- och fritidsnämnden	KF § 182, 181218	185	137	48
Samhällsbyggnadsnämnden	KF § 182, 181218	320	254	66
Barn- och utbildningsnämnden	KF § 182, 181218	1 350	1 420	-70
Socialnämnden	KF § 182, 181218 och KF § 37, 190423	2 214	883	1 331
SUMMA KOMMUNEN		12 514	8 556	3 958

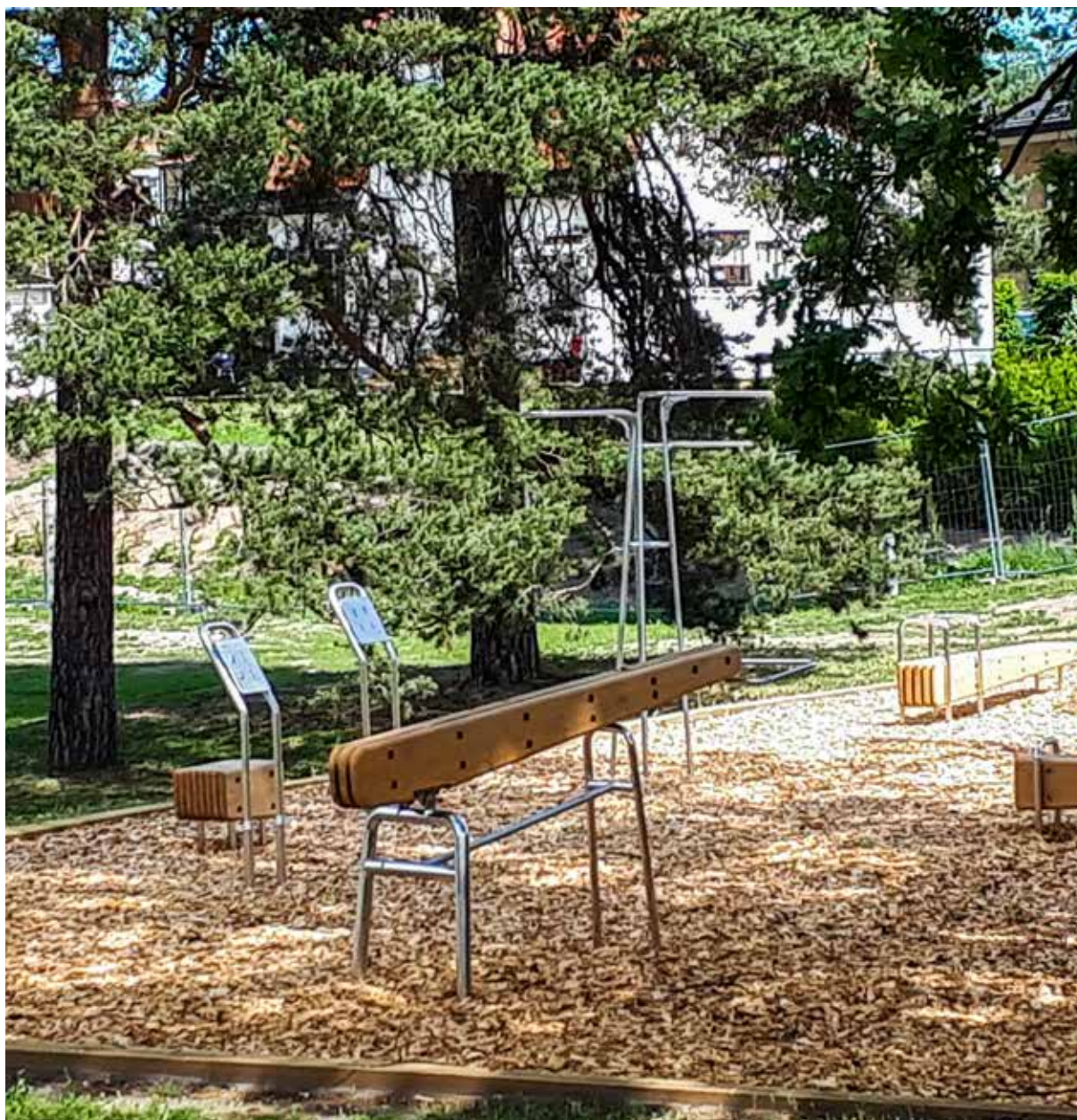
Kommunfullmäktige har, utöver det som nämnts ovan, under 2016 och 2017 beslutat att vid behov finansiera investeringar för ytterligare 67,3 mkr genom nya lån under åren 2016–2020. En del projekt är avslutade och det beslutade belopp som återstår uppgick vid årets slut

till 57,8 mkr, se tabellen nedan. Kommunen har tagit viss hänsyn till ökade kapitalkostnader för dessa investeringar i budget för 2019 och framåt. I nuläget har kommunen en god likviditet, och har inte behövt ta några nya lån.

Investeringar med synnerliga skäl

KF (tkr)	Beslut	KF-beslutat totalbelopp	Utfall 2016–2018	Utfall 2019	Återstår
§ 24 den 18/4 -16	Extra satsning asfaltering	4 000	2 560	1 338	102
§ 24 den 18/4 -16	Åtgärda rasrisk Vingåkersån i tätorten	8 300	597	0	7 703
§ 24 den 18/4 -16	Åtgärda infrastruktur rasrisk Vingåkersån	8 000	342	0	7 658
§ 24 den 18/4 -16	Investering nya elevdatorer	2 595	1 836	802	-43
§ 24 den 18/4 -16	Sluttäckning av deponin	6 500	0	0	6 500
§ 24 den 18/4 -16	Bygga ny ÄVC	10 000	0	0	10 000
§ 24 den 18/4 -16	Ärendehantering samhällsbyggnadsnämnden	170	0	0	170
§ 24 den 18/4 -16	Utveckling av Brene industriområde	1 000	0	0	1 000
§ 24 den 18/4 -16	Skatehallen 2016–2017, Magasinet	700	663	11	26
§ 18 den 13/3 -17	Nytt ekonomisystem	2 500	1 928	111	461
§ 69 den 26/6 -17	Slottsskoleprojektet	12 800	0	8 090	4 710
§ 70 den 26/6 -17	Slottsprojektet Säfstaholms slott	1 200	104	51	1 045
SUMMA		57 765	8 030	10 403	39 332

- *Extra satsning på asfaltering* – genomförts enligt asfaltsplanen 2019.
- *Åtgärd rasrisk Vingåkersån i tätorten* – förprojekttering gjord 2016–2017, samt undersökningar för att kunna ansöka om vattenverksamhet.
- *Sluttäckning av deponin* – pågår och beräknas att vara klar 2023.
- *Ny återvinningscentral* – en kontrollkalkyl för kostnaderna har gjorts, utredning av eventuell ny lokalisering samt kalkyl pågår.
- *Utveckling av Brene industriområde* – har inte påbörjats än.
- *Ärendehantering samhällsbyggnadsnämnden* – upphandling är genomförd och det nya systemet Castor togs i drift 1 november 2019.
- *Ekonomisystem* – några restaktiviteter återstår att slutföra innan de slutliga kostnaderna faller ut i projektet. Restaktiviteterna ska vara slutförda i juni 2020. Budgeten beräknas i nuläget ge ett mindre överskott.
- *Slottsskoleprojektet* – investeringsmedlen avser kommunens inköp av inventarier, it, larm och larm med mera till den nya skolan inklusive kulturskola och fritidsgård. Möbler till skola och kulturskola är upphandlade och möblerna levererades i början av december. Investeringarna som rör fritidsgården återstår och ska göras 2020.
- *Slottsprojektet, Säfstaholms slott* – påbörjat, investeringsmedlen avser kommunens inköp av inventarier, it, larm och larm med mera. Slutförs första halvåret av 2020.

Ekonomichefen om kommunens ekonomiska framtidsutsikter

För Vingåker ser situationen ut som i de flesta andra kommuner. Antalet barn och äldre ökar. Samtidigt väntas andelen personer i yrkesverksam ålder minska, vilket gör att färre personer ska försörja fler. Det senaste året minskade befolkningen i Vingåker med 25 personer och året dessförinnan med 44 personer. Det faktum att Migrationsverket avvecklar sin asylverksamhet i kommunen får konsekvenser som kommunen måste hantera. Det gäller både för de kommunala verksamheterna inom skola och omsorg och det kommunala fastighetsbolaget. Den här typen av beslut är svåra att förutse och är en viktig faktor när kommunen tar fram sina befolkningsprognoser.

I kommunkoncernen har bolagen genomfört flera större investeringsprojekt. Bland annat nybyggnation av högstadieskolan Slottsskolan och av den nya förskolan Äppellunden. En större upprustning pågår också av Säfstaholms slott, som slutförs första halvåret 2020. Under 2020 byggs också en ny fritidsgård i anslutning till nya Slottsskolan. Kommunkoncernens likviditet påverkas av investeringarna, även om merparten av dem finansieras med lån där kommunfullmäktige tidigare beslutat om kommunal borgen.

Kommunens ekonomiska läge är ansträngt. De budgetavvikelser som socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden redovisat är oroväckande utifrån fullmäktiges mål om en ekonomi i balans. Socialnämndens budgetavvikelse blev närmare 16 mkr 2019. Kommunens resultat 2019, före de justeringar som fullmäktige beslutar om, uppgick till -11,8 mkr. Enligt kommunallagen ska ett underskott återställas inom tre år. Räknar man bort kostnader som ska finansieras ur tidigare öronmärkta medel eller som kan motiveras med synnerliga skäl, uppgick kommunens justerade resultat istället till +306 tkr. Resultatet motsvarar 0,05 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunen inte nådde resultatmålet på 1 procent.

För planperioden 2020–2022 har kommunfullmäktige beslutat utöka socialnämndens budgetram med 9 mkr, främst för att kompensera för ökade kostnader för försörjningsstöd. Övriga nämnders budgetramar kvarstår på 2019 års nivå. Det innebär att nämnderna inte fått någon kompensation för löneökningar, ökade hyreskostnader, andra kostnadsökningar eller kostnadsförändringar på grund av befolkningsförändringar. Alla nämnder behöver göra effektiviseringar och neddragningar eller besparingar. Kommunfullmäktige har även beslutat att resultatmålet på 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag ska nås under planperioden och inte varje enskilt år. Nämnderna har fått i uppdrag att under våren 2020 redovisa åtgärdsplaner så att kommunen kan ha en ekonomi i balans vid planperiodens slut.

Vingåkers kommun har haft en god ekonomisk utveckling under 2000-talet. De kommande åren ser det dock inte lika ljus ut. För 2020 har staten lovat mer pengar till välfärdssektorn, totalt 7,5 miljarder. För Vingåkers del medför detta 4,6 mkr i ökade statsbidrag 2020, vilket är ett välkommet tillskott. Kommunen behöver dock mer långsiktighet i de besked som kommer från staten. Sena besked från staten och kortsiktiga planeringsförutsättningar gör inte saken bättre i det utsatta läge som kommunen befinner sig i.

Våren 2020 ska kommunen ta fram och besluta om planeringsförutsättningar för 2021 och framåt. I nuläget ser det lite dystert ut. Befolkningen minskar och är mindre än beräknat i fullmäktiges flerårsplan. Samtidigt ger de skatteunderlagsprognoser som Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, presenterar, marginella öknings av skatteintäkter och generella statsbidrag framöver. Kommunens kostnadsutveckling är högre än intäktsökningarna från skatter och statsbidrag. 2019 uppgick kommunens nettokostnader till 102 procent av skatteintäkter och statsbidrag, det vill säga kostnaderna var 2 procent högre än intäkterna. Det är inte en hållbar utveckling. Det tär på kommunens kassa och det är en långsiktigt ohållbar ekonomisk situation där det inte finns utrymme för oförutsedda händelser, investeringar och framtida åtaganden. Främst socialnämnden har svårt att klara verksamheten inom individ- och familjeomsorgen samt hemtjänsten inom de ekonomiska ramar som fullmäktige beslutat. Det ger stora ekonomiska utmaningar 2020 och framåt. Socialnämnden har vid flera tillfällen flaggat för att de inte klarar hela sitt underskott på egen hand trots det omfattande åtgärdsprogram nämnden beslutat om.

Sammanfattningsvis står kommunen inför stora utmaningar framöver, när det gäller att matcha verksamhet och ekonomi. Något eller några år med negativa resultat klarar kommunen att hantera. Den fortfarande goda likviditeten som byggts upp under de goda åren, kombinerat med att kommunen genomför planerade investeringar utan att låna pengar, skapar förutsättningar för att lyckas med de ekonomiska utmaningarna. Helhetsperspektiv och långsiktiga lösningar för att hantera det ekonomiska läget är nödvändigt. Även kompetensförsörjningsproblematiken är en avgörande fråga för kommunen, det vill säga att vara en attraktiv arbetsgivare som behåller och rekryterar rätt kompetens. Staten behöver hjälpa till. Kommunen behöver fortsätta leverera så mycket kvalitativ verksamhet som möjligt utifrån befintliga resurser. Det är en förmåga som bidrar till att kommunen kan uppnå en ekonomi i balans.

Elin Höghjelm
Ekonomichef

Väsentliga personalförhållanden

Sammanfattningsvis ökar antalet anställda, fler erbjuds heltid och den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökar. Sjukfrånvaron har ökat något och de timanställda har fått mer arbetstid. Kompetensbehovet är stort i alla verksamheter och personalomsättningen är hög.

Kommunen är den största arbetsgivaren i Vingåker och behöver kontinuerligt anpassa organisationen efter nya behov. Uppdraget är att ge service av hög kvalitet till medborgarna, vilket ställer krav på organisationen att vara flexibel och beredd att möta framtiden på nya sätt och med nya idéer. Medarbetarnas engagemang och kompetens borgar för kvalitet i verksamheten.

Personalredovisningen är en grund för kommunens strategiska arbete med att främja arbetsmiljö och kommunens arbetsgivarvarumärke. Redovisningen ska även bidra till en analys av de personalekonomiska frågorna för varje verksamhetsområde, som vävs in i verksamhetsplaneringen för kommande år. Uppgifterna är i huvudsak tagna ur kommunens personalsystem. Om inget annat anges avser värdena den 31 december respektive år.

Anställningar

Den 31 december 2019 var 719 personer tillsvidareanställda i kommunen. Det var en ökning med 10 medarbetare sedan år 2018. Barn- och utbildningsförvaltningen står för hela ökningen.

Förvaltning	2019	2018	2017
Barn- och utbildningsförvaltningen	268	256	248
Kommunledningsförvaltningen	111	112	108
Socialförvaltningen	340	341	337
Totalt	719	709	693

Genomsnittlig sysselsättningsgrad

De anställda i Vingåkers kommun hade en genomsnittlig sysselsättningsgrad på 94,8 procent av heltid. Skillnaderna är ganska små mellan förvaltningarna. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden ökade med drygt en halv procentenhet 2019.

Förvaltning	2019	2018	2017
Barn- och utbildningsförvaltningen	96,3	96,3	95,0
Kommunledningsförvaltningen	94,6	94,8	94,2
Socialförvaltningen	93,1	92,5	91,7
Totalt	94,8	94,2	93,9

Heltid och deltid

Antalet heltidsanställda medarbetare ökade med 22, från 530 år 2018 till 552 år 2019. Antalet heltidsanställda har ökat i alla förvaltningar.

Snittålder

Snittåldern för kommunens anställda var vid årsskiftet 47 år. Snittåldern fortsätter att sjunka, som jämförelse var den 58 år 2010.

Timanställda (2018 inom parentes)

Under 2019 arbetades 173 135 (164 965) timmar av intermitterant anställda (timanställda), vilket motsvarar cirka 101 (96) årsarbetare (de anställdas totala arbetstid omräknat till heltider). Andelen arbetade timmar utförda av timanställda ökade med cirka 5 årsarbetare 2019 jämfört med 2018. Ökningen beror främst på att kommunen inte lyckats rekrytera rätt kompetens till månadsvikariat och har då ersatt vikariatet med timanställda.

Personalomsättning (2018 inom parentes)

Personalomsättningen fortsätter att vara hög men minskade något 2019. Under året nyrekryterades 91 (93) tillsvidareanställda, vilket är en personalomsättning på 12 procent (13 procent). Det kan jämföras med 2010 då kommunen rekryterade 48 tillsvidareanställda, vilket var en personalomsättning på 8 procent. Med nuvarande personalomsättning byts kommunens samlade kompetens ut vart åttonde år. Totalt rekryterade kommunen 268 medarbetare med olika anställningsformer exklusive intermitterant anställda (timanställda). Se vidare i tabellen på nästa sida.

Kompetensförsörjning och rekrytering

Kommunen har fortsatt svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper. Läget har dock förbättrats i och med kommunens medvetna satsningar för att bli en mer attraktiv arbetsgivare. Ett exempel är att andelen behöriga lärare har ökat från 63,2 procent läsåret 2018/19 till 73,3 procent inför skolstarten i augusti 2019.

Arbetet med Vingåkers kommun som arbetsgivarvarumärke fortgår. En del av arbetet handlar om att medverka på arbetsmarknads- och rekryteringsmässor på universitet och högskolor. Kommunen arbetar aktivt och proaktivt via sociala medier och prövar kontinuerligt nya vägar för att hitta rätt kompetens.

Utmaningarna är störst vad gäller att rekrytera pedagoger, specialister, socialsekreterare, undersköterskor, sjuksköterskor samt vissa chefer.

Tabellen nedan visar antalet publicerade platsannonser för tjänster i kommunen. Den innefattar alla annonserade tjänster 2019, samt information om antal annonser som avslutats med anställning, annonser som är pågående, det vill säga nyligen publicerade eller ännu inte avslutade, och annonser som inte avslutats med anställning eller som behöver annonseras om.

Förvaltning	Annonser	Antal tjänster	Pågående	Ej rekryterad/ Annonseras igen
Barn- och utbildningsförvaltningen	90	110	2	24
Socialförvaltningen	70	123	3	17
Kommunledningsförvaltningen	29	31	0	4
Totalt	189	264	5	45

Löner

Lönerevisionen genomfördes per den 1 april och den 1 maj 2019. På kommunnivå höjdes lönenivån med 2,6 procent i enlighet med budgeterade löneökningsmedel. Den genomsnittliga lönen för alla anställda exklusive lönerevisionen höjdes med 1,8 procent. Snittlönen i kommunen var 29 619 kr/mån, för kvinnor 29 374 och för män 30 990 kr/mån. Kommunen har gjort en lönekartläggning och tagit fram handlingsplaner för jämställda löner.

Extra utbildningsinsats

En extra fyraårig utbildningsinsats påbörjades hösten 2018 för att göra fler obehöriga lärare behöriga. Insatsen innebär att ett tiotal obehöriga pedagoger kan komplettera sin utbildning för att bli behöriga med delvis bibehållen lön. Satsningen beräknas kosta 1 mkr extra per år och finansieras via de centralt avsatta medlen för attraktiv arbetsgivare.

Sjukfrånvaro

I bokslutet redovisas sjukfrånvaro för tillsvidareanställda i den form som Sveriges Kommuner och Regioner fastställt. Den innefattar all sjukfrånvaro som andel av all tillgänglig arbetstid, det vill säga tid som arbetsgivaren kunnat påverka, och är uppdelad på korttidsfrånvaro (mindre än 60 dagar) och långtidsfrånvaro. Den totala sjukfrånvaron ökade något 2019.

Sjukfrånvaron inom barn- och utbildningsförvaltningen ökade med oroväckande drygt 2 procentenheter, analys av orsakerna pågår. Socialförvaltningen har däremot glädjande minskat sjukfrånvaron med drygt 2 procentenheter, en av orsakerna är en minskad omsättning av chefer.

(%)	2019	2018	2017	2016	2015
Över 60 dagar	47,1	49,18	55,18	55,95	53,58
29 år	7,71	7,34	6,61	4,75	2,97
30–49 år	7,86	7,86	6,86	8,15	7,32
50– år	8,81	8,45	9,68	9,89	8,74
Kvinnor	9,1	8,94	9,22	9,84	8,88
Män	5,1	4,54	3,39	3,34	1,96
Kommunen	8,29	8,06	8,24	8,79	7,9

Sjukfrånvaro – aktiva åtgärder

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har strukturerats upp med systematiska uppföljningar och analyser av dem.

Chefsutbildning inom arbetsmiljö genomförs kontinuerligt.

HR-strategerna gör kontinuerlig rehabronder med alla chefer där man går igenom alla rehabärenden.

Friskvårdsbidraget har höjts till 2 000 kr från 2019.

Kommunen har infört rapporteringssystemet KIA för arbetsmiljöavvikelser.

Rehabiliteringssystemet Adato underlättar arbetet i vardagen för chefer men även som analys- och uppföljningsverktyg.

Företagshälsovården används proaktivt för att förebygga ohälsa och sjukfrånvaro.

Intern kontroll

Kommunen inledde 2019 en utveckling av den interna kontrollen. Målet är att internkontrollen ska ses och användas mer som en motor i kommunens utvecklingsarbete i olika verksamheter. Det ska förhoppningsvis även öka engagemanget för intern kontroll. Som ett första steg har kommunstyrelsen fastställt riktlinjer för intern kontroll. I början av 2020 genomförde kommunen också en utbildningsdag, främst för medarbetare inom ledningsstöd, men även medarbetare från andra delar av kommunen deltog. Redovisningen nedan gäller dock 2019 och bygger på de tidigare principerna och arbetsätten för intern kontroll.

Kommunstyrelsen

Ekonomi

I kommunstyrelsens internkontrollplan ansvarar ekonomienheten för att genom stickprov kontrollera att bilagor/följesedlar finns till leverantörsfakturer där det krävs för fullständig verifikation. Ingen specifik kontroll har gjorts. Kontrollmomentet ska snarare anses ingå i de dagliga arbetsuppgifterna som rör leverantörsreskontran. I samband med att kommunen övergått till ett nytt ekonomisystem och delvis förändrade arbetssätt krävs fler internkontrollmoment för att säkerställa funktioner och rutiner. Dessa behöver läggas in i kommunstyrelsens internkontrollplan för 2020. Fler kontroller behövs också i samband med att kommunen fastställer nya styrdokument för investeringar och attestering.

Personal

Internkontrollen har genomförts enligt plan, utan rapporterade avvikelser.

Kommunikation

Kommunikationsenheten har följt internkontrollplanen, som är inriktad på it-sidan och att stärka skydd och lagring. Inom kommunikation handlar det om att säkerställa att bilderna på kommunens webbplats hanteras på rätt sätt och att riktlinjerna följs för kommunikationen i sociala medier. Nämndservice har rutiner för att följa upp att kommunen genomför fattade beslut.

Område upplevelse

Internkontroller har genomförts enligt plan utan anmärkning och utan registrerade avvikelser.

Barn- och utbildningsnämnden

Syftet med internkontrollen är att förebygga och hantera risker, utnyttja möjligheter och starka sidor samt kontinuerligt utveckla verksamheten.

Rutiner att följa upp 2019

- Klagomål och synpunkter. Ansvarig för uppföljning: Utredare/strateg.
- Skolpliktsbevakning. Ansvarig för uppföljning: Utredare/strateg. För frånvaro ansvarar respektive rektor.
- Inställda lektioner årskurs 7–9. Ansvarig för uppföljning: Rektor Slotsskolan 7–9.
- Fördelning av platser i förskoleklass och grundskola. Ansvarig för uppföljning: Utredare/strateg.
- Studiero. Ansvarig för uppföljning: Rektor.
- Systematiskt arbetsmiljöarbete. Ansvarig för uppföljning: Rektor.
- Kompetensförsörjning. Ansvarig för uppföljning: Rektor.
- Att uppföljning på huvudmannanivå görs av resursfördelningsmodell. Ansvarig för uppföljning: Rektor.
- Budgetansvar. Ansvarig för uppföljning: Rektor
- Barn- och utbildningsnämnden behöver fortsätta arbeta med vissa av punkterna ovan. En utförlig redovisning finns i dokumentet Internkontroll 2019 med diarienummer BU 2020/18.

Nya kontrollområden redovisas i Nämndplanen 2020.

Socialnämnden

Förvaltningen har i huvudsak följt den internkontrollplan som socialnämnden beslutat. De flesta inbyggda kontroller har redovisats löpande under året, främst i månadsrapporter. De två riktade kontrollerna har inte utförts på grund av resursbrist. Istället har nämnden gett ett par andra uppdrag under året. Bland annat att hitta orsakerna till att äldreomsorgens standardkostnadsavvikelse ökat så kraftigt i flera år, och undersöka orsaker till den låga rapporterade brukarprocenten i hemtjänsten. Hemtjänsten upptäckte ett fel i rapporteringsprogrammet och när brukarprocenten istället räknades manuellt ökade den kraftigt.

Två medarbetare på individ- och familjeomsorgen går en utbildning i kvalitetsuppföljning genom FOU, Forskning och utveckling i Sörmland.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens internkontroller 2019 beskrivs nedan.

- Ärendehantering: Överklagande av nämndbeslut och delegationsbeslut. Kontrollerna görs halvårsvis och redovisas vid varje nämndmöte.
- Handläggning: Tillsyns- och kontrollplaner. Kontrollerna görs halvårsvis. De beslut som nämnden fattat är i stort genomförda.
- Bygglövshantering: Kontrollerna görs kvartalsvis. Debitering enligt beräkning från bygglövssystemet är utförd till fullo.

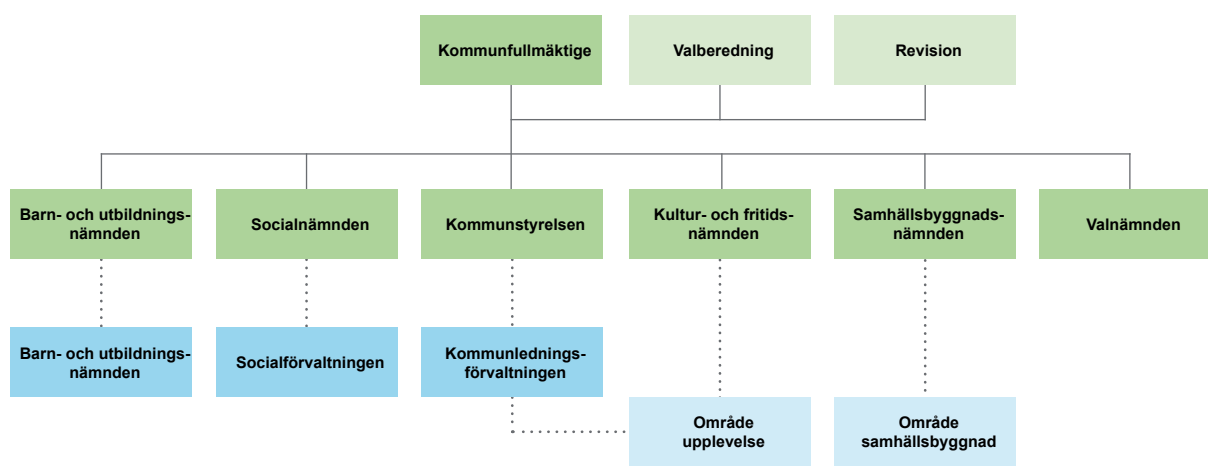
Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden har genomfört beslutade internkontroller utan anmärkning och utan registrerade avvikelser.

Kommunala bolag och förbund

Nedan framgår hur den kommunala organisationen ser ut. Från och med 1 april 2020 bildas kultur- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Det innebär att verksamheterna i område upplevelse och område samhällsbyggnad införlivas i den nya förvaltningen som kommer att arbeta mot kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunalförbund

Vårdförbundet Sörmland
tillsammans med Flen, Eskilstuna, Katrineholm och Strängnäs kommun.

Västra Sörmlands räddningstjänst (VSR)
tillsammans med Katrineholms kommun

Gemensamma nämnder

Viadidaktnämnden
tillsammans med Katrineholms kommun

Överförmyndarnämnd
tillsammans med Flen och Gnesta kommun

Patientnämnd
samtliga kommuner i Sörmland samt Region Sörmland

Taxe- och avgiftsnämnd
tillsammans med sex kommuner i Örebro län

Helägda bolag

Vingåker Vatten och Avfall AB
Bolaget äger del i Sörmland vatten och avfall AB (SVAAB)

AB Vingåkershem

Vingåkers Kommunfastigheter AB

Vingåkers Kraft AB

Vingåkers kommunkoncern består förutom kommunen av tre helägda dotterbolag: AB Vingåkershem, Vingåkers Kommunfastigheter AB och Vingåker Vatten och Avfall AB. I koncernens resultat- och balansräkning ingår dessa bolag. Interna mellanhavanden har eliminerats så långt det är möjligt och kommunens redovisningsprinciper har varit vägledande. Bolagens verksamhet och ändamål regleras av bolagsordningar och ägardirektiv för varje bolag. (Siffror inom parentes avser 2018.)

Kommunkoncernen redovisade ett negativt resultat på -10,6 mkr (-55,8 mkr) efter eliminering av interna mellanhavanden. Resultatet innehåller dock kommunens kostnader för Slottsskoleprojektet på 3,6 mkr som i samband med att årsredovisningen fastställs för 2019 ska finansieras med tidigare öronmärkta medel (eget kapital). Resultatet innehåller också kommunens engångskostnad på 7,7 mkr för särskild löneskatt på inlösen av pensioner.

Det justerade resultatet för koncernen uppgick därför till +1,6 mkr, det vill säga ett litet överskott, då man lagt tillbaka kommunens öronmärkningar och den särskilda löneskatten till ett justerat resultat.

Koncernens eget kapital uppgick vid årets slut till 146,3 mkr (153,1 mkr). Koncernens tillgångar var 1 116,8 mkr (1 048,3 mkr), det vill säga drygt 1,1 miljard, och de långfristiga skulderna 713,7 mkr (628,3 mkr). Koncernen hade en skuldsättningsgrad på 83 procent och en soliditet på 13 procent. Soliditeten försämrades jämfört med 2018 då den var 15 procent och skuldsättningsgraden ökade från 81 procent 2018. Kommunens inlösen av pensioner och nya lån i bolagen har försämrat nyckeltalen.

Under året har inga ägartillskott, koncernbidrag eller utdelningar skett.

Bidrag, tillskott och utdelningar, tkr

Bolag	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Vingåkers kommun	0	0	0	0	0	0
AB Vingåkershem	0	0	0	0	0	0
Vingåkers Kommunfastigheter AB	0	0	0	0	0	0
Vingåker Vatten och Avfall AB	0	0	0	0	0	0

Tabellen nedan sammanfattar 2019 års transaktioner som bolagen och kommunen haft sinsemellan. Totalt har försäljning/köp gjorts till ett värde av 83,9 mkr (79,4 mkr) där merparten är lokalhyror. Borgensåtaganden uppgick till 710,4 mkr (624,7 mkr), varav drygt hälften är borgen till Vingåkers Kommunfastigheter AB. Läs mer i det tidigare avsnittet Borgen.

Kostnader, intäkter, fordringar och skulder, tkr

Bolag	Försäljning		Räntor		Lån		Borgen	
	Köpare	Säljare	Kostnader	Intäkt	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Vingåkers kommun	70 860	2 035	0	0	0	0	710 399	0
AB Vingåkershem	3 850	15 924	0	0	0	0	0	155 970
Vingåkers Kommunfastigheter AB	8 984	61 397	0	0	0	0	0	434 729
Vingåker Vatten och Avfall AB	171	4 509	0	0	0	0	0	119 700
Summa	83 865	83 865	0	0	0	0	710 399	710 399

AB Vingåkershem

AB Vingåkershem har under året haft nio anställda. Bolaget har gemensam administration med systerbolaget Vingåkers Kommunfastigheter AB. En är kollektivanställd och har arbetsuppgifter inom fastighetsskötsel. All övrig skötsel av fastigheterna upphandlas via ramavtal eller skötselentreprenader.

Viktiga händelser

- Under året har bolaget tecknat ett flertal ramavtal.
- En marknadsundersökning har visat att det finns möjlighet till nyproduktion av lägenheter i Högsjö.
- Bolaget har arbetat med en utredning av nyproduktion i centrala Vingåker.
- En hyresgästundersökning via Branschindex har genomförts.

Investeringar

- Stam- och rotrenovering på Herrgårdsvägen.
- Ombyggnation av gamla Fenix-boendet för ensamkommande ungdomar till lägenheter.
- Installation av kyla till verksamheter på Bondegatan 8–10.

Underhåll

- Underhållskostnaden för 2019 var 6,0 mkr eller 212 kr per kvm inklusive oplanerat underhåll på 454 tkr.
- Större åtgärder var bland annat belysning, utemiljö på Gränden, byte av ventilationsaggregat på Storgatan 71, byte av nyckelsystem på Sävstagården samt underhåll av verksamhetslokaler på apoteket och biblioteket.
- Hyresgäster som avstått från planerat underhåll har fått en sammanlagd rabatt på 100 tkr.

Framtiden

- Vakansgraden har varit fortsatt låg och efterfrågan på centrala lägenheter är konstant.
- Migrationsverkets uppsägningar har medfört beslut om rivning för att möjliggöra nybyggnation.
- Balkongrenovering av alla balkonger på Gränden 3.
- Renovering av Bondegatan.
- Bolaget planerar att under 2020 övergå till K3-redovisning.

Resultatutveckling

- Årsredovisningen visar ett positivt resultat på 2,3 mkr. Det budgeterade resultatet för 2019 var –6,5 mkr. Orsaken till budgetavvikelsen är att rivning av Humlegatan 1 och 3 inte genomfördes, och några andra uteblivna budgeterade underhållsprojekt.

Vingåkers Kommunfastigheter AB

- Vingåkers Kommunfastigheter AB äger fastigheter inom Vingåkers kommun. Bolaget har under året haft 22 anställda, varav 21 kollektivanställda med arbetsuppgifter inom fastighetsskötsel och lokalvård. Administrationen köper bolaget av systerbolaget AB Vingåkershem, liksom även del av fastighetsskötseln. Övrig skötsel av fastigheterna upphandlar bolaget via ramavtal eller skötselentreprenader.

Viktiga händelser

- Ett flertal ramavtal har omförhandlats och avtalats.
- Byggnation av Slottsskolan 7–9.
- Byggnation av förskolan Äppellunden.
- Renovering av Slottsskolan F–6.
- Ombyggnad av personalutrymmen på Humlegården.
- Upprustning av Sävstaskolans utemiljö.
- Upprustning av Högsjös utemiljö med bland annat multiarena och utvändig asfaltering.
- Fortsatt renovering av Säfstaholms Slott.

Investeringar

- Pågående byggnation av Slottsskolan 7–9.
- Byggnation av förskolan Äppellunden.
- Pågående renovering av Säfstaholms Slott.
- Pågående ombyggnation av Humlegårdens personalutrymmen.
- Inköp av mark till ny förskola.
- Installation av kyla till Humlegården och Ekgården.

Underhåll

- Underhållskostnaden för 2019 var 16,8 mkr eller 259 kr per kvm, varav oplanerat underhåll på 664 tkr.

Framtiden

- Nybyggnation av Slottsskolan 7–9 pågår till 2020.
- Slottet kommer att färdigställas under 2020.
- Ombyggnation på Humlegården för personalutrymme till hemtjänsten.
- Solceller kommer att monteras på Ekgården.
- Renovering av Marmorbyns skola.

Resultatutveckling

- Årsredovisningen visar ett negativt resultat på 223 tkr. Det budgeterade resultatet var dock –3,6 mkr. Att underskottet blev mindre än budgeterat beror bland annat på uteblivna planerade underhållsåtgärder.

Vingåker Vatten och Avfall AB

Vatten och avlopp

- Projektet som rör Vingåkers vattenförsörjning har upphandlats och entreprenaden har påbörjats. Projektet kommer att hantera den utdömda reningsanläggningen i Lytterstaområdet som ska avvecklas under 2020.
- Under året har flera flödesmätare installerats på dricksvattennätet i Vingåker. Flödesmätarna ska ge en bättre bild över vilket område som eventuellt kan ha vattenläckor. Målet är att förkorta felsökningstiden vid ledningsbrott.
- Förslag till en mer rättvis taxekonstruktion för VA och renhållning ska under våren 2020 läggas fram för beslut i kommunfullmäktige.

Renhållning

- Arbetet fortsätter för att få till en ny återvinningscentral vid Vik. Kalkylen för den nya återvinningscentralen i Vingåker visade att projektet skulle bli dyrare än budgeterat. Styrgruppen beslutade att försöka hitta en mer lämplig plats, ändra återvinningscentralens storlek och att återvinningscentralen i huvudsak ska ta emot avfall från privatpersoner.
- Under sommaren utsattes Viks återvinningscentral för bilbatteristölder och blixtnedslag vid upprepade tillfällen, vilket slog ut invägningsystem och datakommunikation.

Ekonomisk utvärdering

- Bolaget redovisade ett positivt resultat efter finansiella poster på 0,4 mkr uppdelat på VA 0 mkr och renhållning 0,4 mkr.

Investeringar

- Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 16,4 mkr, varav 15,9 mkr hör till VA-verksamheten. För att säkra den framtida vattenproduktionen har bolaget investerat 6,3 mkr i ledningsdragningar från Lyttersta råvattenintag till vattenverket, och 4,8 mkr i renoveringar av ledningar i Grevgatan.

Verksamheter i annan juridisk person

Västra Sörmlands Räddningstjänst

VSR, Västra Sörmlands Räddningstjänst, är ett kommunalförbund med Katrineholms och Vingåkers kommuner som medlemmar. Kommunfullmäktige i varje kommun utser representanter till förbundsledningen. Kommunfullmäktige beslutar om anslag till förbundet och beviljar ansvarsfrihet för ledningen.

- VSR flyttade första halvåret av 2019 in i nya lokaler. Nya brandstationen invigdes i slutet av februari och på våren anordnades öppet hus som uppskattades av besökarna.
- VSR har gjort hembesök på flera orter inom förbundet. Syftet är att minska antalet bostadsbränder, och antalet minskade också 2019.
- Förbundet har hos större företag genomfört flera utbildningar inom första hjälpen. Utbildningarna har blivit väl mottagna tack vare en engagerad och flexibel instruktörsgrupp.
- Räddningsstyrkorna har utbildat skolelever i brandkunskap. I Vingåker deltog skiftet vid Vingåkershems aktivitetsdag och på Barnens dag vid Folkets park.
- Fixartjänsten är fortsatt populär, men besöken har minskat något vilket verksamheten hoppas kunna vända år 2020.
- Antalet anställda var vid årets slut 82, varav 34 på heltid och 48 RiB (Räddningspersonal i beredskap).
- Årets resultat var +3,5 mkr, vilket beror på att pensionskostnaderna blev lägre än budgeterat utifrån den senaste prognosen från KPA. Överskottet öronmärks för att täcka eventuella underskott i samband med kommande pensioner, enligt direktionsbeslut fattat i december 2018.
- VSR uppfyllde balanskravet i och med att årets justerade resultat var positivt med 3,5 mkr. Det finns inget underskott från tidigare år att återställa.
- Tillgångarna i VSR består i huvudsak av fastigheter och fordon. Periodens bruttoinvesteringar uppgick till 1,3 mkr. Inköp av nya bilar har skjutits upp till våren 2020.

Viadidakt

Viadidaknämnden är den gemensamma nämnden för vuxnas lärande, integration och arbetsmarknad i Katrineholm och Vingåker. Inom vuxnas lärande ansvarar nämnden för kommunal vuxenutbildning som grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna. I uppdraget ingår också ansvar för samhällsorientering för nyanlända, studie- och yrkesvägledning för vuxenstuderande samt validering. I Viadidakts årsredovisning redovisas bland annat följande:

- Möten mellan Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen har prioriterats för ökad samverkan. I Vingåker visar resultatet att fler har fått arbete.
- Den politiska satsningen som båda kommunerna gör för att få fler att gå från försörjningsstöd till egen försörjning, ger arbetsmarknadsenheten möjlighet att avsätta mer resurser för att rusta deltagarna för arbete och studier.
- I samverkan med vård- och omsorgsförvaltningen i Katrineholm och socialförvaltningen i Vingåker genomförde Viadidakt två kortutbildningar inom omvårdnad där 11 av 36 deltagare sedan fick anställning inom vården.
- Viadidakt valde att återgå från två till ett rektorsområde, med en rektor och en biträdande rektor.
- Viadidakt redovisade ett positivt resultat på 61,5 mkr, vilket var 1,4 mkr bättre än budgeterat.

Vårdförbundet Sörmland

Vårdförbundet Sörmland är ett kommunalförbund med fem Sörmlandskommuner som medlemmar där Vingåker är en. Förbundet ansvarar för en gemensam behandlingsverksamhet inom socialtjänstens område som omfattar hem för vård och boende och öppenvård. Förbundet ansvarar för driften av Vårnäs och Gläntans behandlingshem, och för familjerådgivningen i medlemskommunerna. Vårdförbundet Sörmland vill bidra till att alla sörmlänningar med ett socialt vårdbehov eller relationsproblem får möjlighet till ett bättre liv.

- Förbundet upphandlar vård- och behandlingstjänster inom individ- och familjeomsorgen, men i november beslutade förbundet att avsluta upphandlingsverksamheten från och med 1 januari 2020.
- Vårnäs vill informera om det ”öppna intaget” bland invånarna för att de ska förstå fördelarna med den lättillgängliga missbruksvård de erbjuds.
- Gläntan har under året inlett en bättre och tätare samverkan med polis och kriminalvård.
- Vårdförbundet redovisade ett positivt resultat på 3,1 mkr. Resultatet efter balanskravsjusteringar var 2,1 mkr. Soliditeten var 63 procent.

Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet

Den 1 januari 2019 övergick kollektivtrafikfrågorna till det nybildade Region Sörmland, en sammanslagning av Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet, Landstinget Sörmland och Regionförbundet Sörmland. Det helägda bolaget Länstrafiken Sörmland AB och de delägda bolagen Mälaby, AB Transitio och Samtrafiken i Region Sörmland införlivades i Region Sörmland. Under 2019 har Vingåkers kommun fått återbetalning av kommunens andel av kollektivtrafikmyndighetens eget kapital.

Övriga

Kommunen har också aktier och andelar i Förenade Småkommuners Försäkring AB, Kommentusgruppen AB, Kommuninvest Ekonomisk förening, Inera AB och Finsam Sörmland (f d Samordningsförbundet RAR).

Vingåkers kommun ingår i TAN, Taxe- och avgiftsnämnden i Hallsberg, som totalt omfattar sju kommuner. TAN hanterar kommunens hyres- och avgiftsintäkter från äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen. TAN redovisade ett resultat på –324 tkr 2019, vilket fördelades mellan kommunerna. Alla intäkter utbetalas månadsvis till respektive kommun.

Kommunchefen om framtiden

Vingåker har det mindre samhällets alla fördelar. Det är nära mellan invånare, tjänstemän och politiker. Kontaktvägarna är snabba inom kommunen. Det är jämförelsevis enkelt att se helheten och därför blir det lättare att fatta beslut utifrån den. Det är också lätt att se effekterna av fattade beslut, både i de verksamheter som berörs och i dem som inte påverkas, till exempel när en satsning görs i ett område men inte i ett annat. Det hjälper oss att fatta bra beslut.

Företagen levererar med hög kvalitet. Om någon skulle slarva i en enskild affär så sprider det sig snabbt och det är svårare än i större städer att hitta nya kunder. Dessutom består vårt näringsliv till stor del av fämansföretag, vilket är mindre sårbart än om bygden skulle förlita sig på till exempel en enda större fabrik som arbetsgivare.

Självklart har vi också utmaningar. Arbetslöshet, psykisk ohälsa och otillräckliga kommunikationer är några exempel. Men engagemanget i den kommunala organisationen är starkt och kompetensen hög. Jag ser det varje dag. Och vi har det mindre samhällets fördelar även i det att invånarna engagerar sig för bygdens utveckling mer än man kanske gör i en storstad.

Vi fortsätter att tillsammans arbeta med samhällsbygget i Vingåker, helt enkelt för att vi vet att vi kan påverka utvecklingen.

Ralf Hedin, Kommunchef

RÄKENSKAPER

Resultaträkning

(tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		2019	Budget 2019	2018	2019	2018
Verksamhetens intäkter	2	159 462	118 746	157 917	214 632	211 806
Verksamhetens kostnader	3, 3:1	-740 921	-676 955	-761 266	-770 177	-808 341
<i>varav jämförelsestörande kostnad, inlösen pensioner</i>		-7 744	0	-31 921	-7 444	-31 921
Avskrivningar	4	-10 171	-12 774	-8 621	-29 182	-26 508
Verksamhetens nettokostnader		-591 630	-570 983	-611 970	-584 727	-623 043
Skatteintäkter	5	393 734	390 545	383 788	393 734	383 788
Generella statsbidrag och utjämning	6	184 991	187 851	184 382	184 991	184 382
Verksamhetens resultat		-12 905	7 413	-43 800	-6 002	-54 873
Finansiella intäkter	7	1 974	544	1 832	1 978	1 878
Finansiella kostnader	8	-921	-200	-458	-6 023	-5 013
Resultat efter finansiella poster		-11 852	7 757	-42 425	-10 047	-58 008
Extraordinära poster		0	0	0	-513	2 173
Årets resultat *	9	-11 852	7 757	-42 425	-10 560	-55 835
* Analys av årets resultat						
Årets resultat enligt resultaträkningen		-11 852	7 757	-42 425	-10 560	-55 835
Avgår: samtliga realisationsvinster		-1 513	0	-465	-1 513	-465
Återgår: synnerliga skäl, inlösen pensioner		0	0	31 921	0	31 921
Årets resultat efter balanskravsjusteringar		-13 365	7 757	-10 969	-12 073	-24 379
Reservering av resultatutjämningsreserv						
RUR		0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat		-13 365	7 757	-10 969	-12 073	-24 379
Återgår öronmärkning: sociala investeringar		2 290	0	0	2 290	0
Återgår öronmärkning: utveckling kommunal verksamhet		0	0	142	0	142
Återgår öronmärkning: projekt		3 637	0	3 436	3 637	3 436
Återgår synnerliga skäl, löneskatt inlösen pensioner 2018		7 744	0	0	7 744	0
Justerat resultat		306	7 757	-7 391	1 598	-20 801

Balansräkning

(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019	2018	2019	2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	94 548	100 470	747 348	648 947
Maskiner och inventarier	11	34 039	19 190	136 200	117 774
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Värdepapper	12	76 141	77 340	16 679	16 961
Långfristiga fordringar	13	1 573	2 073	1 847	2 777
Summa anläggningstillgångar		206 301	199 073	902 074	786 459
Bidrag till statlig infrastruktur					
Bidrag till statlig infrastruktur	14	7 394	7 805	7 394	7 805
Summa bidrag till statlig infrastruktur		7 394	7 805	7 394	7 805
Omsättningstillgångar					
Förråd	15	372	340	372	340
Exploateringsverksamhet	16	150	1 841	150	1 841
Kortfristiga fordringar	16	41 315	46 098	67 915	72 368
Kassa och bank	17	74 024	92 509	138 849	179 483
Summa omsättningstillgångar		115 860	140 789	207 286	254 032
Summa tillgångar		329 555	347 668	1 116 754	1 048 297
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital		126 861	138 713	146 278	153 089
<i>därav årets resultat</i>		- 11 852	- 42 425	- 10 560	- 55 835
Summa eget kapital	18	126 861	138 713	146 278	153 089
Avsättningar					
Pensioner (inklusive särskild löneskatt)	19	11 945	13 801	11 945	13 801
Andra avsättningar	19	27 926	25 598	30 457	30 787
Summa avsättningar		39 871	39 399	42 402	44 588
Skulder					
Långfristiga skulder	20	0	0	713 743	628 321
Kortfristiga skulder	21	162 823	169 555	214 331	222 300
Summa skulder		162 823	169 555	928 074	850 621
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		329 555	347 668	1 116 754	1 048 297
Panter och ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar	22	136 355	134 167	136 355	134 167
Särskild löneskatt	22	33 080	40 293	33 080	40 293
Borgensåtagande	23	716 314	630 857	7 561	7 022
Hyresavtal	24	243 840	290 355	0	0

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		- 11 852	- 42 425
Justering för av- och nedskrivningar	25	10 171	8 621
Justering för gjorda avsättningar	26	472	6 774
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	27	1 348	1 000
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		138	- 26 030
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		4 783	- 17 816
Ökning (-)/minskning (+) förråd/lager		1 660	- 1 131
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		- 6 732	11 526
Kassaflöde från den löpande verksamheten		- 150	- 33 450
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella tillgångar		- 18 962	- 18 308
Försäljning av materiella tillgångar		0	0
Investering i finansiella tillgångar		0	0
Försäljning av finansiella tillgångar		0	0
Amortering revers		716	920
Kassaflöde från investeringsverksamheten		- 18 246	- 16 977
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld		0	0
Ökning av långfristiga fordringar		0	0
Minskning av långfristiga fordringar		- 500	- 500
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		- 500	- 500
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR			
Bidrag till statlig infrastruktur		411	411
Kassaflöde		411	411
SUMMA KASSAFLÖDE			
		- 18 485	- 50 927
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		92 509	143 436
Likvida medel vid årets slut		74 024	92 509
Förändring av likvida medel		- 18 485	- 50 927

Nothänvisningar

Not 1 Redovisningsprinciper

Sedan 1 januari 2019 gäller den nya kommunala bokförings- och redovisningslagen, KBRL (Lag 2018:597). Rådet för kommunal redovisning, RKR, har rollen som normgivande organ och har till uppgift att utveckla god redovisningssed. De utarbetar rekommendationer i redovisningsfrågor som är av principiell betydelse eller av större vikt och tolkar vad som är god redovisningssed för kommuner, regioner och kommunalförbund. Dessa rekommendationer ska kommunen följa. Kommunens redovisningsprinciper har varit vägledande i den sammanställda redovisningen.

Kommunen har i huvudsak genomfört sin redovisning enligt god redovisningssed, enligt den nya redovisningslagen och enligt RKR:s rekommendationer. Några av RKR:s rekommendationer träder i kraft först från och med räkenskapsåret 2020.

Avvikelser från god redovisningssed Systemdokumentation

Enligt KBRL 3 kap 11 § ska varje kommun upprätta 1) en beskrivning över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad för att ge en överblick över systemet (systemdokumentation), och 2) beskrivningar över gjorda bearbetningar inom systemet som gör det möjligt att utan svårighet följa och förstå behandlingen av de enskilda bokföringsposterna (behandlingshistorik).

Kommunen avviker från god redovisningssed när det gäller dokumentation av redovisningssystem. Kommunen har 2019 börjat sammanställa en systemdokumentation, men mycket återstår innan den är så omfattande som lagen kräver. Till det nya ekonomisystemet som är i drift sedan 1 januari 2018 finns ett flertal rutinbeskrivningar och lathundar. Dessa finns lagrade elektroniskt utifrån vilket moment i ekonomisystemet de gäller. Vidare finns en processbeskrivning över de integrationer med övriga system som ekonomisystemet behöver "prata" med.

Komponentavskrivningar

Enligt RKR R4 ska kommunen tillämpa komponentavskrivningar. Det betyder att väsentliga skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång måste beaktas och ska skrivas av separat, som enskilda komponenter. För varje investering görs en prövning.

Kommunen har infört komponentavskrivningar från och med 2018 på nya investeringar. I ekonomisystemet hanteras detta via anläggningsregistret. 2018 beslutade kommunfullmäktige om en investeringspolicy och utifrån den antog kommunstyrelsen riktlinjer för investeringar. I bilaga till riktlinjerna finns rutin för komponentindelning. Avskrivningstiden skiljer sig mellan olika komponenter, från fem år och uppåt.

2019 har investeringen i Tennisparken komponentindelats. De sista utgifterna för investeringen kom i slutet av 2018 och avskrivningar har bokförts från och med januari 2019.

Kommunen avviker till viss del från god redovisningssed när det gäller komponentavskrivningar, eftersom tillämpningen påbörjades först 2018 och endast gäller nya investeringar från och med 2018.

Schablonersättning

Av RKR R2 framgår att om det inte finns några villkor och restriktioner för ett bidrag eller en kostnadsersättning, ska bidraget eller kostnadsersättningen intäktsredovisas så fort det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna av transaktionen kommer att tillfalla kommunen. Det betyder att vissa ersättningar ska intäktsredovisas så fort de uppstår.

Ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer, så kallad etableringsersättning ska däremot enligt RKR R2 periodiseras: Om bidraget eller kostnadsersättningen avser två eller flera redovisningsperioder, men det inte framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser respektive period, ska bidraget periodiseras med jämn fördelning från och med den tidpunkt då bidraget enligt restriktionerna får börja intäktsredovisas, till och med den tidpunkt då hela bidraget ska vara intäktsredovisat.

Kommunen periodiserar dessa medel under 36 månader, vilket i vissa fall är i enlighet med god redovisningssed. Per den 31 december 2019 fanns totalt 35,2 mkr uppbokat på balanskonto (40,7 mkr vid utgången av 2018 och 37,3 mkr vid utgången av 2017) avseende schablonersättning. De används sedan för kostnadstäckning i 36 månader framåt. Dessa medel omsätts hela tiden, men medlen särskiljs inte utifrån vilket år de kom, och det går därmed inte att följa en enskild betalning. Pengarna tillfaller kommunen år 1–2, men den stora kostnaden för försörjningsstöd kommer månad 25–36. Periodvis har det medfört att behållningen på balanskontot varit stort, men minskat snabbt under andra perioder. Medlen är planerade att användas mer aktivt för arbetsmark-

nadsåtgärder framöver. Av de medel som inkommit 2019 för flyktingmottagande har 2,8 mkr gått till Viadidakt för svenska för invandrare och samhällsorientering. 7,6 mkr har använts till försörjningsstöd och 1,4 mkr har överförts till barn- och utbildningsnämnden för kommunmottagna barn.

Kommunen avviker från denna princip gällande ersättning till ensamkommande barn, då dessa medel, enligt socialnämnden, bokförs mot balanskonto – projekt istället för att intäktsredovisas. De används sedan för kostnadstäckning i 36 månader framåt.

Utvärdering av verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens 8 kap 5 § ska kommunens budget innehålla en plan för verksamhet och ekonomi under budgetåret. För verksamheten ska kommunen ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska kommunen ange de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. KBRL 11 kap 8 och 12 §§ fastslår att förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts.

Kommunen avviker från god redovisningssed när det gäller utvärdering av dessa mål. Den förra mandatperioden gav mycket ny kunskap om kommunens framtagande och användning av planeringsdokumenten. En grundläggande fråga är också vad i planeringsdokumenten som egentligen är viktigt, och för vem. Målen för åren 2015–2019 är helt enkelt svåra att följa upp. I vissa fall görs inga mätningar som kan användas på ett enkelt sätt, i andra fall kommer resultatet från mätningen långt senare än när kommunen behöver den. Att lägga mycket tid på att följa upp mål med den här typen av brister är inte ändamålsenligt. Mot bakgrund av detta har kommunen prioriterat ner uppföljningen av mål under 2019. Kommunen har istället gjort ett omtag i planeringsdokumenten för den nya mandatperioden, särskilt när det gäller mål och uppföljningen av dem.

Redovisningsprinciper – så här gör kommunen

Avskrivningar avseende fastigheter påbörjas då en anläggning tas i bruk, vid investeringens färdigställande. För inventarier påbörjas avskrivningen vid anskaffandet. För fastigheter tillämpas avskrivningstider på 20, 25, 33, 50 och 100 år (slottet). Inventarier skrivs av på 3 år (datorer), 5 år (datautrustning och fordon) eller 10 år. Järnvägsinvesteringen skrivs av på 25 år.

Investeringsutgift i Vingåkers kommun

Med investering avses all anskaffning av fastigheter, maskiner, inventarier, utrustning etc för varaktigt bruk till ett värde överstigande 20.000 kr och med en ekonomisk livslängd på minst tre år.

Avsättning till deponi

Avsättning av medel för framtida kostnader för återställning och sluttäckning av deponi har skett i enlighet med den plan som kommunfullmäktige fastställt till och med 2013. En ny beräkning 2014 visade att kostnaderna beräknades hamna på 16,5 mkr. Sedan tidigare hade kommunen avsatt 12,5 mkr för sluttäckning av deponi, varför resterande 4 mkr avsattes och kostnadsfördes i samband med bokslutet för 2014. 2015 visade det sig att kommunens miljötillstånd för deponin gör det möjligt att ta emot täckmassor från externa företag. Det ger kommunen årliga intäkter som tillförs avsättningen, vilket har gjort att avsättningen per den 31 december 2019 uppgick till 27,9 mkr. Under 2019 har en ny kostnadsberäkning tagits fram för projektet tillsammans med en projektbeställning. Frågan aktualiseras på nytt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under 2020.

Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärde. Kommunen har sedan 2015 fullgjort sin medlemsinsats, som är 900 kronor per invånare.

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag, statsbidrag med mera. I det nya anläggningsregistret från 2018 är det ingående bokförda värdet från 2017 ett nettovärde. Det innebär att ackumulerade avskrivningar särredovisas från och med 2018 års bokförda avskrivningar.

Förråd har värderats i enlighet med lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

Hyror och avgifter för äldreomsorgen debiteras i förskott liksom övriga hyror. Avgiften för barnomsorgen debiteras för innevarande månad.

Korttidsinventarier, det vill säga inventarier som antas ha en livslängd på högst tre år eller har ett värde som understiger 20 tkr, har kostnadsförts direkt vid anskaffning.

Kommunens medfinansiering av Citybanan redovisas i balansräkningen under rubriken **Bidrag till statlig infrastruktur**. Den valda tiden för upplösning av bidrag som redovisas i balansräkningen får uppgå till högst 25 år och upplösningen ska påbörjas det år kommunen gör den första utbetalningen av bidraget. Kommunen har betalat ut hela bidraget, varför upplösningen har påbörjats och kostnadsförts med 411 tkr per år från och med 2013 då den första utbetalningen skedde. Kostnaden finns budgeterad.

Kostnadsräntor har periodiserats till den redovisningsperiod de tillhör.

Leverantörsfakturor som kommit in efter rapportperiodens slut, men som gäller aktuell redovisningsperiod, har skuldförts och belastar periodens redovisning.

Löner, semesterersättningar och övriga förmåner har redovisats enligt kontantmetoden.

Pensionsskuld: Som underlag för uppbokning av avsättning till pensioner, kortfristig skuld samt ansvarsförbindelse för pensioner har kommunen använt delårsprognosen från Skandia per den 31 december 2019 med hänvisning till försiktighetsprincipen. Efter genomförd upphandling bytte kommunen pensionsadministratör till KPA per den 1 oktober 2019. Av erfarenhet från tidigare byten av pensionsadministratör brukar det ta några månader innan alla parametrar fallit på plats och kommunen får en tillförlitlig prognos.

Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter periodiseras utifrån årsprognos och den redovisas som en kortfristig skuld.

Den preliminära **slutavräkningen** avseende kommunalskatten för 2019 har periodiserats och påverkar periodens resultat. Prognosen från SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, (Cirkulär 19:58) har använts för periodisering av slutavräkning avseende kommunalskatt.

Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Under 2019 uppgick detta pålägg till 39,2 procent.

Särskild löneskatt på avsättning till pensioner (24,26 procent) har periodiserats och belastar periodens resultat.

Utställda fakturor efter rapportperiodens slut, men som gäller aktuell redovisningsperiod, har fordringsförts och tillgodoräknats periodens redovisning.

Ansvarsförbindelse för pensioner: Kommunfullmäktige beslutade 2018 att lösa in delar av ansvarsförbindelsen. 31,9 mkr betalades in och minskade ansvarsförbindelsen per den 31 december 2018. Det påverkade kommunens resultat med motsvarande jämförelsestörande kostnad år 2018. Synnerliga skäl angavs vid balanskravsutredningen. 2019 har kommunens kostnad för särskild löneskatt på den inlösta delen av ansvarsförbindelsen, 7,7 mkr, bokats upp som kortfristig skuld med utbetalning 2020.

Nothänvisningar till resultaträkningen

(tkr)	2019	2018
Not 2 – Verksamhetens intäkter		
Försäljning av verksamheter och tjänster	10 636	9 958
Hyror och arrenden	16 340	16 613
Försäkringskassan LSS/LASS	16 564	16 519
Riktade statsbidrag	80 823	84 560
Övriga bidrag	6 776	8 845
Avgifter barn- och skolbarnsomsorg	5 226	4 893
Avgifter social omsorg	4 683	4 460
Ersättning från kommunala bolag och kommunalförbund	1 447	544
Avverkning skog	946	1 290
Försäljning tillagad kost	2 949	2 430
Övrig försäljning	2 844	2 273
Bygglovsavgifter	667	1 212
Övrigt	8 048	3 856
Realisationsvinster	1 513	465
Summa verksamhetens intäkter	159 462	157 917

(tkr)	2019	2018
Not 3 – Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader totalt	283 103	276 517
Arbetsgivaravgifter	88 637	87 275
Övriga kostnader för personal	4 172	3 042
Entreprenader och köp av verksamhet	117 176	125 222
Försörjningsstöd	22 353	19 183
Övriga bidrag och transfereringar	25 947	22 357
Konsulttjänster	6 990	8 691
Inhyrd personal från bemanningsföretag	1 611	7 387
Hyror	65 105	63 380
Energi	3 745	2 134
Anläggnings- och underhållsmaterial	726	493
Reparationer och underhåll	1 126	1 379
VA, renhållning och deponi	82	34
Transporter, resor och logi	10 842	7 241
Förbruknings-, kontors- och datamaterial	16 804	19 641
Undervisningsmaterial	1 110	1 382
Korttidsinventarier	18 355	5 234
Leasing	4 819	4 313
Data-, tele- och posttjänster	2 467	2 416
Annonser, reklam och information	442	660
Ersättning till Försäkringskassan	8 842	6 274
Försäkringsavgifter och riskkostnader	3 092	2 886
Pensionskuldsökning inklusive särskild löneskatt	26 890	24 817
Pensionskostnader	11 197	9 139
Inlösen pensioner	0	31 921
Realisationsförluster fastighetsförsäljningar	0	0
Semester- och övertidsskultsförändring	-2 406	3 275
Räkenskapsrevision se not 3:1	198	142
Övrigt	16 907	24 315
Summa verksamhetens kostnader	740 921	761 266

(tkr)	2019	2018
Not 3:1 – Kostnader för räkenskapsrevision		
Förtroendevalda	38	37
Sakkunniga	160	105
Summa revisionskostnad*	198	142
* 2018 har kostnaderna för revision av årsredovisning 2017 samt delårsrapport 2018 redovisats.		
** 2019 har kostnaderna för revision av årsredovisning 2018 och 2019 samt delårsrapport 2019 redovisats.		
Not 4 – Avskrivningar		
Beloppen utgöres av planenliga avskrivningar och beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.		
Nedskrivningar	0	0
Summa avskrivningar	10 171	8 621
Not 5 – Skatteintäkter		
Preliminära skattebetalningar, kommunalskatt under året		
Preliminär slutavräkning, årets	397 441	385 679
Differens preliminär slutavräkning och definitiv slutavräkning	-3 927	-1 334
	220	-557
Summa skatteintäkter	393 734	383 788
Not 6 – Generella statsbidrag		
Strukturbidrag	0	0
Kommunal fastighetsavgift	16 458	19 698
Inkomstutjämningsbidrag	133 017	133 156
Kostnadsutjämningsbidrag	17 250	11 622
Utjämningsavgift	862	-637
Regleringsbidrag	0	0
Regleringsavgift	6 413	1 445
Statsbidrag, tillfälligt stöd flyktingsituation	10 992	18 448
Statsbidrag, ökat bostadsbyggande	0	650
Summa generella statsbidrag	184 991	184 382
Not 7 – Finansiella intäkter		
Räntor på kundfordringar	57	0
Borgensavgift	516	419
Övrigt	1 400	1 412
Summa finansiella intäkter	1 974	1 832

(tkr)	2019	2018
Not 8 – Finansiella kostnader		
Räntor på anläggningslån	0	0
Finansiella kostnader, pensionsskuld	684	322
Övrigt	237	136
Summa finansiella kostnader	921	458
Not 9 – Årets resultat		
Resultatet av årets verksamhet (= förändring av eget kapital)		
	-11 852	-42 425
Avgår: samtliga realisationsvinster	-1 513	-465
Återgår: synnerliga skäl, inlösen pensioner		
	0	31 921
Årets resultat efter balanskravsjusteringar		
	-13 364	-10 969
Reservering av resultatutjämningsreserv		
RUR	0	0
Årets balanskravsresultat	-13 364	-10 969
Återgår ianspråkstagna sociala investeringar 2019		
	2 290	0
Återgår öronmärkning: utveckling kommunal verksamhet		
	0	142
Återgår öronmärkning: projekt Slottsskolan		
	3 637	3 436
Återgår synnerliga skäl, löneskatt inlösen pensioner 2018		
	7 744	0
Justerat resultat	306	-7 391

Nothänvisningar till balansräkningen

(tkr)	2019	2018
Not 10 – Materiella anläggningstillgångar		
<i>Mark och byggnader, tekniska anläggningar</i>		
Ingående anskaffningsvärde	105 010	91 406
Inköp	15 471	13 638
Försäljningar	0	0
Utrangeringar	0	-34
Överföringar	-16 242	0
Utgående anskaffningsvärde	104 239	105 010
Ingående ack avskrivningar	-4 539	
Försäljningar	0	
Utrangeringar	0	
Överföringar	0	
Årets avskrivningar	-5 152	-4 539
Utgående ack avskrivningar	-9 691	-4 539
Utgående redovisat värde	94 548	100 471
varav		
<i>Fastigheter</i>		
Bokfört värde i januari	0	0
Årets anskaffningar	0	0
Avskrivningar	0	0
Försäljningsinkomster	0	0
Summa	0	0
<i>Markreserv</i>		
Bokfört värde i januari	8 036	8 070
Årets anskaffningar	50	0
Avskrivningar	0	-34
Försäljningsinkomster	0	0
Omföring/omklassificering från exploatering*	356	0
Summa	8 442	8 036
<i>Verksamhetsfastigheter</i>		
Bokfört värde i januari	3 894	4 102
Årets anskaffningar	11	115
Avskrivningar	-326	-322
Nedskrivningar	0	0
Försäljningsinkomster	0	0
Summa	3 579	3 894

(tkr)	2019	2018
<i>Publika fastigheter</i>		
Bokfört värde i januari	76 622	66 919
Årets anskaffningar	2 803	12 945
Avskrivningar	-3 844	-3 242
Justeringar Tennisparken**	-3 991	0
Försäljningsinkomster	0	0
Summa	71 591	76 622
<i>Fastigheter för annan verksamhet</i>		
Bokfört värde i januari	10 014	10 260
Årets anskaffningar	0	578
Avskrivningar	-832	-824
Försäljningsinkomster	0	0
Summa	9 182	10 014
<i>Övriga fastigheter</i>		
Bokfört värde i januari	1 904	2 055
Årets anskaffningar	0	0
Avskrivningar	-151	-151
Nedskrivningar	0	0
Försäljningsinkomster	0	0
Summa	1 753	1 904
Summa fastigheter	94 548	100 470
*Detta avser en omklassificering från exploatering till markreserv för Läkaren 8 med 356 tkr. Posten återkommer i not 14.		
**Justeringsposten avser pågående investering i Tennisparken från år 2018 och som nu finns med som ingående balans 2019. Av det totala beloppet på 16,6 mkr finns 12,7 mkr med i årets anskaffning. Resterande belopp på 3,7 mkr ingår i årets anskaffningar under not 10, inventarier. Resterande avvikelse (16,6-12,7-3,7) på 220 tkr har bokförts som en driftkostnad.		
Not 11 – Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	23 272	18 568
Inköp	19 868	4 704
Försäljningar	0	0
Utrangeringar	0	0
Överföringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	43 140	23 272

(tkr)	2019	2018
Ingående ack avskrivningar	-4 082	
Försäljningar	0	
Utrangeringar	0	
Överföringar	0	
Årets avskrivningar	-5 019	-4 082
<i>Utgående ack avskrivningar</i>	<i>-9 101</i>	<i>-4 082</i>
Utgående redovisat värde	34 039	19 190

varav

<i>Inventarier</i>		
Bokfört värde i januari	19 190	18 567
Årets anskaffningar	16 098	4 671
Avskrivningar	-5 019	-4 048
Försäljningsinkomster	0	0
Justering Tennisparken	3 770	0
Summa inventarier	34 039	19 190

Not 12 – Värdepapper och andelar

AB Vingåkershem, 10 000 st	1 000	1 000
Vingåkers Kommunfastigheter AB, 40 000 st *	60 342	60 342
Förenade Småkommuners Försäkrings AB, 2 000 st	2 000	2 000
Södermanlands Kollektivtrafikmyndighet**	0	483
Kommentus AB, 18 st	2	2
Sörmlandsturism AB, 3 st	3	3
Inera AB	43	43
Kommuninvest i Sverige AB	8 027	8 027
Vingåker Vatten och Avfall AB***	4 000	4 000
Särredovisning avseende VA- och Ren- hållningsverksamheten återfinns i bolagets årsredovisning.		
Revers Vingåkers Kommunfastigheter AB	725	1 441
Summa värdepapper och andelar	76 141	77 340

* Kvittningsemission genomförd i samband med fastighetsaffären.

** Södermanlands Kollektivtrafikmyndighet har upphört från och med 2019 och ingår numera i Region Sörmland. Kommunens andel av det egna kapitalet har återbetalats till kommunen under 2019.

*** Särredovisning av Vingåker Vatten och Avfall AB finns i bolagets räkenskaper.

(tkr)	2019	2018
Not 13 – Långfristiga fordringar		
Långfristig utlåning		
Kommuninvest ekonomisk förening	1 600	1 600
Övriga	-27	473
Kortfristig del av långfristig fordran	0	0
Summa långfristig utlåning	1 573	2 073
Summa långfristiga fordringar	1 573	2 073

Not 14 – Bidrag till statlig infrastruktur

Citybanan	7 394	7 805
Summa bidrag till statlig infrastruktur	7 394	7 805

Kommunfullmäktige beslutade 2009–11–23 att medfinansiera Citybanan (kf § 118/2009). Utbetalning av bidraget har enligt plan påbörjats under 2013. För bidrag som beslutats under 2009 får upplösning påbörjas det år första utbetalningen av bidraget görs. Upplösning av bidraget ska ske med årliga enhetliga belopp under högst 25 år. Upplösning påbörjades under 2013 med 1/25-del = 411 tkr.

Not 15 – Förråd och exploateringsverksamhet

Kostorganisation, lager	226	183
Bostadsanpassning, lager	146	158
Summa förråd	372	340
Exploateringsverksamhet	0	0
Exploateringsverksamhet industri	167	495
Omklassificering Läkaren 8 till markreserv	-356	0
Exploateringsverksamhet småhustomt	339	1 346
Summa exploateringsverksamhet	150	1 841

Not 16 – Kortfristiga fordringar

Interimsfordringar	2 392	6 686
Periodisering leverantörsfaktura	12 873	15 773
Kundfordringar	3 451	3 618
Moms m m	7 025	7 241
Kommunalskatt	14 280	11 066
Övrigt	1 296	1 715
Summa kortfristiga fordringar	41 315	46 098

Not 17 – Kassa och bank

Kassa	4	4
Plusgiro	2 817	3 309
Bank	71 203	89 196
Summa kassa och bank	74 024	92 509

(tkr)	2019	2018
Not 18 – Eget kapital		
Eget kapital, ingående värde januari	138 713	181 139
Årets vinst/förlust	- 11 852	- 42 425
Summa eget kapital	126 861	138 713
Varav öronmärkningar:		
Utvecklingsfond:	92	92
Under året ianspråktaget:	0	0
Återstår utvecklingsfond:	92	92
Sociala investeringar:	3 484	3 484
Under året ianspråktaget:		
<i>Sociala investeringar ianspråktaget i budget – 19 enligt KF beslut nov – 18</i>	<i>- 2 290</i>	<i>0</i>
Återstår sociala investeringar:	1 194	3 484
Demografisk reserv:	2 361	2 361
Under året ianspråktaget:	0	0
Återstår demografisk reserv:	2 361	2 361
Verksamhetsutveckling:	1 908	2 050
Under året ianspråktaget:		
Lovskola	0	- 142
Återstår verksamhetsutveckling:	1 908	1 908
Projekt (2016):	9 382	12 818
Under året ianspråktaget:		
<i>Slotsskoleprojektet, merkostnad paviljonger</i>	<i>- 3 437</i>	<i>- 3 436</i>
<i>Slotsskoleprojektet, flyttkostnader BoU</i>	<i>- 201</i>	<i>0</i>
Återstår projekt (2016):	5 744	9 382
Resultatutjämningsreserv RUR:	10 055	10 055

(tkr)	2019	2018
Not 19 – Avsättningar		
Årets intjänade del (exklusive löneskatt)		
pensioner	9 154	8 464
Särskild löneskatt	2 294	2 053
Överenskommelser om särskild avtalspension (ÖK-SAP), tjänstemän	0	0
Överenskommelser om särskild avtalspension (ÖK-SAP), förtroendevalda	400	2 643
Särskild löneskatt, ÖK-SAP	97	641
Summa pensioner*	11 945	13 801
Återställen deponin**	27 926	25 598
Summa övrigt	27 926	25 598
* Totalt har kommunen sedan 2002 betalat 35 827 tkr i försäkringspremie. Överskotts-fonden uppgår till 906 tkr hos KPA 191231. Försäkringen i Skandia har sedan 2017 byggt upp ett värde på överskotts-fonden till 288 tkr.		
** Läs mer om avsättning deponin under avsnittet Redovisningsprinciper i not 1.		
Not 20 – Långfristiga skulder		
Ingående skuld	0	0
Nya lån/omsättning befintliga lån	0	0
Amortering	0	0
Låneskuld 191231	0	0
Kortfristig del av långfristiga skulder	0	0
Utgående låneskuld	0	0
Not 21 – Kortfristiga skulder		
Koncernkonto (limit 30 000 tkr)	0	0
Semesterlöneskuld	16 886	18 764
Ferielöneskuld, uppehållslön	5 762	6 076
Leverantörsskulder	30 376	37 364
Kortfristig del av långfristiga skulder (amortering)	0	0
Individuella pensioner inklusive särskild löneskatt	15 551	14 654
Skatter, arbetsgivaravgifter m m	29 353	18 437
Interimsskulder	12 900	4 721
Projekt socialnämnden	40 257	50 034
Övrigt	11 738	19 505
Summa kortfristiga skulder	162 823	169 555

(tkr) 2019 2018

Not 22 – Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar*

	2019	2018
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar	136 355	134 167
Särskild löneskatt	33 080	40 293
Summa pensionsförpliktelser**	169 435	174 460

* Aktualiseringsgraden uppgår till 99%.

** Under 2018 löstes 31,9 mkr ur ansvarsförbindelsen in och minskade densamma per den 31 december 2018. 2019 har kommunens kostnad för särskild löneskatt på den inlösta delen av ansvarsförbindelsen, 7,7 mkr, bokats upp som kortfristig skuld med utbetalning 2020.

Not 23 – Borgensåtaganden

AB Vingåkershem	155 971	158 263
Vingåkers Kommunfastigheter AB	434 729	366 706
Vingåker Vatten och Avfall AB	119 700	99 700
SBAB, egnahem	60	69
Vingåkers Tennisklubb	847	854
Vingåkers Ryttningsförening	2 626	2 653
Båsenberga Slalomklubb	2 079	2 262
Boverket	0	0
Vingåkers Orienteringsklubb	285	300
Vingåkers Folkpark	0	11
Vingåkers Volleybollklubb	0	13
AB Balken	18	26
Summa borgensåtaganden	716 314	630 857

(tkr) 2019 2018

Vingåkers kommun har i augusti 2004, KF § 50, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 290 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vingåkers kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 770 621 123 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 773 479 646 kronor.

Vingåkers kommun hade vid årsskiftet 2019/2020 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,17 procent.

I samband med att Region Sörmland bildades den 1 januari 2019 beslutades att den proprieborgen för inköp av tåg och högvärdeskomponenter som Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafik-myndighet och Södermanlands kommuner tidigare ingått nu ensamt ska bäras av regionen.

Högsta belopp för borgen är 2 820 mkr. Per 191231 är borgen utnyttjad till 720 mkr.

Not 24 – Hyresavtal

Blockhyresavtal och andra hyresavtal med AB Vingåkershem och Vingåkers Kommunfastigheter AB

Förfaller till betalning:

(tkr)	2019	2018
Inom 1 år	8 779	2 229
Inom 2–5 år	96 396	130 006
Senare än 5 år	138 665	158 119
Summa hyresavtal	243 840	290 355

Nothänvisningar till kassaflödesanalysen

(tkr) 2019 2018

Not 25 - Justering för av- och nedskrivningar

Avskrivningar	10 171	8 621
Nedskrivning	0	0
Summa	10 171	8 621

Not 26 - Justering för gjorda avsättningar

Pensioner	-1 856	2 866
Deponin	2 329	3 908
Summa	472	6 774

Not 27 - Justering för övriga ej

likviditetspåverkande poster

Förändring semesterlöneskuld	-2 406	1 059
Sociala investeringar	2 290	0
Justering detaljplaner	1 632	0
Övrigt	-168	-59
Summa	1 348	1 000

Driftredovisning

(tkr)	Utfall kost- nader 191231	Utfall intäkter 191231	Utfall netto 191231	Nettoavvik- else 191231	KF § 182 Budget 2019
KOMMUNSTYRELSEN					
Kommunfullmäktige	1 780	0	1 780	-318	
Revision	784	0	784	-13	
Valnämnd	281	-231	50	58	
Överförmyndare	1 724	0	1 724	952	
Kommunstyrelsen	2 358	-1	2 357	161	
Kommunchef	7 042	-850	6 192	-1 000	
Kommunikationschef	14 905	-719	14 186	364	
Ekonomichef	40 214	-3 383	36 831	1 255	
Personalchef	7 895	-406	7 488	110	
Område Upplevelse	2 097	0	2 097	175	
Områdeschef Samhällsbyggnad	70 885	-43 511	27 374	30	
SUMMA	149 964	-49 101	100 863	1 775	102 638
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN					
Samhällsbyggnadsnämnden	265	0	265	58	
Områdeschef Samhällsbyggnad	7 418	-2 255	5 163	-44	
SUMMA	7 683	-2 255	5 428	14	5 442
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN					
Kultur- och fritidsnämnden	237	0	237	21	
Områdeschef Kultur och fritid	19 392	-4 441	14 950	269	
SUMMA	19 629	-4 441	15 188	289	15 477
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN					
BoU-nämnden	611	0	611	-611	
Förvaltningschef	6 419	-10 437	-4 018	4 658	
Kansli	36 979	-12 948	24 031	3 401	
Förskola	37 003	-3 599	33 404	-6 071	
Förskola 2	21 689	-2 973	18 717	3 414	
Grundskola	116 950	-18 609	98 341	-4 876	
Kulturskola	4 332	-1 563	2 769	145	
Gymnasiet	56 548	-1 074	55 474	-5 517	
SUMMA	280 533	-51 204	229 329	-5 457	223 872
SOCIALNÄMNDEN					
Socialnämnden	931	-16	915	141	
Förvaltning	30 212	-6 917	23 295	437	
Individ- och familjeomsorg	69 112	-17 067	52 045	-13 812	
Funktionshinderomsorg	68 762	-21 064	47 699	2 211	
Äldreomsorg	150 435	-48 404	102 031	-4 711	
Integration	13 735	-13 737	-2	2	
SUMMA	333 188	-107 204	225 984	-15 734	210 250
TOTALT NÄMNDERNA	790 996	-214 205	576 791	-19 112	557 679
FINANSEN					
Finansen	-562 862	-2 077	-564 938	-498	
SUMMA	-562 862	-2 077	-564 938	-498	-565 436
TOTALT KOMMUNEN	228 134	-216 282	11 852	-19 610	-7 757

Investeringsredovisning

(tkr)	Årsbudget	Utgifter	Inkomster	Återstår årsbudget
KOMMUNSTYRELSEN				
Gemensam kommunadministration				
Inventarier	400	257	0	143
Datainvestering	920	1 093	0	-173
Digitalisering, e-myndighet, e-arkiv	2875	2 211	0	664
Sport- och gymnastiksal, PA-anläggning	400	407	0	-7
Summa gemensam kommunadministration	4 595	3 969	0	626
Tekniska enheten				
Reservkraft	2 000	0	0	2 000
Asfaltering/lappning av gator och vägar	1 240	1 350	0	-110
Maskiner och vagnar till kosten samt upprustning	150	156	0	-6
Trafikåtgärder Rätt fart i staden	150	184	0	-34
Centrumförnyelse/tillgänglighetsanpassning	0	109	0	-109
Oförutsett	310	97	0	213
Summa tekniska enheten	3 850	1 896	0	1 953
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN	8 445	5 865	0	2 579
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	320	254	0	66
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	185	137	0	48
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	1 350	1 420	0	-70
SOCIALNÄMNDEN	2 214	883	0	1 331
SUMMA NÄMNDERNA	12 514	8 559	0	3 955
SUMMA investeringar synnerliga skäl (Se specifikation nedan.)		10 403	0	-10 403
SUMMA INVESTERINGAR	12 514	18 962	0	18 962

(tkr)			Utfall	Återstår
KF §	Projekt	KF-beslutat	2019	
§ 24 den 18/4 -16	Extra satsning asfaltering	4 000	1 338	102
§ 24 den 18/4 -16	Åtgärda rasrisk Vingåkersån i tätorten	8 300	0	7 703
§ 24 den 18/4 -16	Åtgärda infrastruktur i rasrisk Vingåkersån	8 000		7 658
§ 24 den 18/4 -16	Investering nya elevdatorer	2 595	802	-43
§ 24 den 18/4 -16	Sluttäckning av deponin	6 500		6 500
§ 24 den 18/4 -16	Bygga ny ÅVC	10 000		10 000
§ 24 den 18/4 -16	Ärendehantering samhällsbyggnadsnämnden	170		170
§ 24 den 18/4 -16	Utveckling av Brene industriområde	1 000		1 000
§ 24 den 18/4 -16	Skatehallen 2016-2017, Magasinet	700	11	26
§ 18 den 13/3 -17	Nytt ekonomisystem	2 500	111	461
§ 69 den 26/6 -17	Slottsskoleprojektet	12 800	8 090	4 710
§ 70 den 26/6 -17	Slottsprojektet Säfstaholm	1 200	51	1 045
SUMMA investeringar synnerliga skäl		57 765	10 403	39 332

Ord och begrepp

Anläggningskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedd att stadigvarande innehas i verksamheten.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar. Anskaffningskostnaden fördelas till en årlig kostnad enligt en fastställd avskrivningsplan.

Balansräkning

Visar kommunens samtliga tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital på balansdagen (191231).

Eget kapital

Skillnaden mellan totala tillgångar samt totala skulder och avsättningar. I det egna kapitalet återfinns även årets vinst eller förlust. Ju större eget kapital, desto starkare ekonomi.

Extraordinära intäkter och kostnader

Kallas även rörelsefrämmande intäkter och kostnader och utgörs av sådana poster som inte kan betraktas som normala för verksamheten.

Intern ränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet. Under 2019 uppgår den interna räntan till 1,75 procent.

Kassaflödesanalys

Visar årets tillförda och använda medel samt förändring av likvida medel.

Kapitalkostnader

Samlad benämning för intern ränta och avskrivningar.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten. Förfaller till betalning inom en ettårsperiod.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (ett år).

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag etc.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Långfristiga skulder

Skulder som förfaller till betalning om en tidsperiod som är längre än ett år.

Nyckeltal

Används som återkommande jämförelsetal för att åskådliggöra utvecklingen av finansiell ställning och olika verksamheter.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, såsom likvida medel, kortfristiga fordringar och förråd.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Resultaträkning

Visar årets samtliga externa intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet

Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, det vill säga graden av egna finansierade tillgångar.

Vingåkers kommun

Postadress: Vingåkers kommun, 643 80 Vingåker

Besöksadress: Parkvägen 8. Växel: 0151-191 00

e-post: kommun@vingaker.se

www.vingaker.se

**Vingåkers
kommun**